

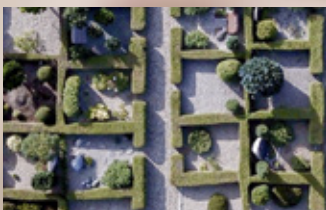
Viborg Stift

EN DEL AF FOLKEKIRKEN

2020/2021

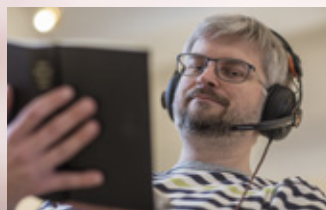
NÆRVÆR på afstand

EN LUSKEBUSK AF EN
CORONAVIRUS 10

SMIL DU ER PÅ 30

VIDEOGUDSTJENESTE
– EN GOD IDÉ? 22

CORONA-BILLEDER 30

INDHOLD

Gudstjeneste er noget, vi fejrer sammen.....	4
”Det betød meget, at refleksionerne var lettilgængelige” ..	8
En luskebusk af en coronavirus.....	10
Hvem bestemmer i folkekirken.....	14
En ny virkelighed.....	18
”Videogudstjenester var ikke nogen dårlig idé. Men der manglede noget”	22
Hvad har vi lært.....	26
Smil du er på	30
Hvad er meningen?	34
Jeg blev sendt udenfor døren	38
Mit bedste corona billede.....	42
Kirken lukker ikke på vores vagt.....	46
Folkekirkens fremtid	50
Ventetid	54
Folkets kirke	56
Folkekirken i tal.....	58
Stiftsadministrationens medarbejdere	60
Stiftspræsterne	63
.....	

REDAKTION:

Henrik Helms (ansvarshavende)
Anne Lisbeth Jepsen
Henrik Vinther Krogh

FOTO:

Henrik Vinther Krogh
Henrik Helms
Tobias Helms

LAYOUT OG TRYK:

Complot

UDGIVET AF:

Viborg Stift
Domkirkestræde 1
8800 Viborg
Hovednummer: 8662 0911
Mail: kmvib@km.dk
Hjemmeside: viborgstift.dk
Facebook: facebook.com/viborgstift

Denne tryksag er klima-
kompenseret iht. ClimateCalc.
Kompensation er købt hos:
South Pole Carbon CC-000033/DK

Da verden forandrede folkekirken

Vi troede det blot var en overgang. Noget som vi skulle leve med i fjorten dage og så komme videre med vores liv sådan som vi kendte det. Sådan var grundfølelsen, da det som var en fjern fjende fra Kina, pludselig blev meget nærværende, da vores egen statsminister valgte at lukke landet ned. Hvor nøglen også blev sat i kirkedøren og drejet rundt.

Selv om kirkerne nu er åbne igen, er overgangen blevet en blivende følelse, hvor horisonten med den hverdag vi kendte fra før, ligger langt væk.

En forandret hverdag er også blevet et vigtigt vilkår for folkekirken, hvor erfaringerne fra det som ramte er væsentlige at tage ved lære af. For hvordan kan vi være kirke, når det er vigtigt at vi holder afstand?

Vi har samlet tanker og erfaringer i dette magasin, sådan at vi ikke glemmer, hvad vi lærte af det som vi blot troede skulle være en parentes.

Henrik Helms

VIBORG STIFT

GUDSTJENESTE ER NOGET, VI FEJRER SAMMEN

Coronatiden var for kirkerne en krisesituation, som har understreget det vigtige samspil mellem præst og menighed, mener sognepræst i Gjellerup Kirke Inge Marie Kirketerp Hansen. Da kirkerne lukkede, blev det for hende en anledning til at reflektere, både offentligt i form af daglige refleksioner på kirkens Facebookside og personligt over gudstjenestens liturgi.

Tekst: Inge Haandsbæk Vestergaard . Foto: Henrik Vinther Krogh

Kender du det, når man for hver tøjvask har et nyt antal enlige strømper, som tilsyneladende ikke har en partner? Bor der et sokkeædende væsen i tørretumbleren, som får dig til at stå tilbage med halvtreds enlige sokker? Og hvad siger det om vores liv, at der nogle gange bare er ting, der ikke giver mening eller går op – ting, vi er afmægtige over for?

Det skrev sognepræst i Gjellerup Kirke Inge Marie Kirketerp Hansen en refleksion over på kirkens Facebookside. Det var i april 2020, coronaforåret. Store dele af Danmark lukkede ned for at forhindre smittespredning, og det gjaldt også folkekirken, hvor kirkebygningerne for første gang siden kristendommen kom til Danmark var lukkede.

Derfor måtte folkekirkens præster tænke kreativt; hvordan kan vi blive ved med

at være kirke, når vi ikke kan mødes i kirken? Det kom der forskellige tiltag ud af. Facebookrefleksionerne i Gjellerup Kirke var et af dem.

”Det var jo det muliges kunst i den periode. Apostlen Paulus skrev breve til menighederne for 2000 år siden og prædikede til dem i sine breve, fordi de ikke kunne mødes. Kirkens måde at række ud til menigheden på under corona var nok lidt det samme. I en krisesituation gør man tingene på nye måder”, fortæller Inge Marie Kirketerp Hansen.

Sammen med kollegaerne Brian Krüger Iversen og Mikael Grønhøj Skovgård begyndte de fra nedlukningen den 13. marts og frem til sommerferien på skift hver dag at lægge en refleksion op på kirkens Facebookside. Refleksionen bestod af et billede og en tekst,

som tog udgangspunkt i en oplevelse, observation eller et tema fra præstens eget liv, som så blev bundet sammen med kristendommens budskaber. Som eksempelvis strømpévildniset i Inge Marie Kirketerp Hansens tørretumbler, der mindede hende om de ting i tilværelsen, man ikke selv kan styre – coronavirus, afmægtighed og de svære sider af livet. Men at der bag det hele er en kærlighed fra Gud, og en vilje til at lytte til og tage imod alle, som er forvirrede og sætter spørgsmålstegn ved meningen med livets kaos.

Der var mange, som læste med på de daglige refleksioner, og det nye format har måske været med til at forkynde på en ny måde, fortæller Inge Marie Kirketerp Hansen:

”Evangeliet kan jo netop kun høres og tages imod, når det giver mening i folks liv der, hvor

de er. Vi har fået mange positive tilkendegivelser på kirkens initiativer under coronatiden, både fra dem, der plejer at gå i kirke og fra mange andre. Mange føler, at Gjellerup Kirke er deres sted, og at det er der, de hører til. Det er folk måske blevet mere bevidste om, og det har vi kunnet mærke ved nogle af de arrangementer, der har været efter genåbningen. Der er en bredere skare.”

ORDENE FORANDREDE SIG

Refleksionerne, som med genåbningen langsomt ebbede ud og nu er indstillet, har været en lejlighed til at eksperimentere med måden at forkynde på. Samtidig med de daglige refleksioner, lavede præsterne også korte andagter på video, som blev sendt om søndagen. Inge Marie Kirketerp Hansen mener, at de to koncepter nok har smittet af på hinanden. ▶

Under nedlukningen har jeg som præst længtes efter samspillet med menigheden og med de mange frivillige, vi laver kirke med til daglig.

”I refleksionerne kunne jeg prædike meget mere direkte, og jeg bemærkede, at mine ord i videoandagterne begyndte at ændre sig, fordi der var en bredere skare, der så med. Jeg begyndte at prædike kortere og kun ud fra én læsning, evangelieteksten. Jeg greb mere fat i et enkelt tema og bandt det mere eller mindre direkte sammen med den aktuelle situation.”

Videoandagterne var små gudstjenester, som blev filmet i kirken og klippet sammen bagefter, hvor tekster og ekstra billeder blev lagt ind undervejs. Videoerne var optaget med smartphones og tilsluttede mikrofoner, og Inge Marie Kirketerp Hansen har selv stået for klippearbejdet, hvilket ifølge hende var en stejl læringskurve:

”Det tager lang tid, når man også gerne vil lægge tekst ind og vise klip fra kirkerummet. Men hvis jeg selv skal sige det, er vi tilfredse med resultatet – og lidt halvtolte af det,” siger hun leende.

Videoandagterne varede omkring 25 minutter og bestod som regel af to salmer, kirkebøn og Fadavor, en velsignelse og en prædiken.

HVAD ER EN GUDSTJENESTE?

Inge Marie Kirketerp Hansen fortæller, at hun undervejs i eksperimentet med at lave videoandagter blev mere og mere bevidst om gudstjenestens liturgi, og at hun begyndte at få en klarere idé om, hvad der er kernen i en gudstjeneste:

”Gudstjenestens essens er for mig, at vi har fælles bøn, ordets forkyndelse og at vi synger sammen. Der er en liturgidebat i gang i folkekirken, og det er godt, at vi har nye erfaringer at tage med ind i den debat nu – selvom det nok ikke er en diskussion, som lægmænd lige kaster sig ind i. Liturgidebatten har dog været en god anledning til at minde sognet om, at gudstjenesten ikke er præstens, men tilhører menigheden.”

I Gjellerup Kirke ændrede man liturgien i 2011, og siden har sognet og menighedsrådet haft tradition for at føre fælles samtaler om visioner for kirken og for gudstjenestelivet.

”Det er en fantastisk proces. En juleaften lagde vi spørgeskemaer ud på bænke og spurgte den brede menighed om, hvad deres bedste oplevelse med kirken i det forgange år havde været, og hvornår de sidst havde været der. Svarene var vidt forskellige, så diskussionen om, hvad der er en god gudstjeneste, handler nok også om at forstå, at gudstjenesten er en fælles fejring, hvor nogle af elementerne kan være kompromiser.”

Kirkens fællesskab er under coronatiden blevet udvidet med nye målgrupper, som er stødt på kirken på nettet, og de har formået at deltage i kirkelivet på en ny måde, tilføjer hun:

”Mange har set sig selv som en del af menighedslivet ved at læse refleksionerne på Facebook. De blev aktive og deltog i

fællesskabet ved at like, dele og kommentere. Det er jo også en form for bevidsthed om, hvem vores modtagere er, og en påmindelse til os præster om, hvor vigtig relationen mellem præst og menighed er.”

Menighedens centrale betydning for gudstjenesten understreger Inge Marie Kirketerp Hansen flere gange. Samspillet mellem præst og menighed har været udfordret under corona, hvor folk sad hjemme hver for sig og kunne se gudstjenester ”on demand”, uden at skulle hen i kirken og møde dem, man kan synes er besværlige, fordi man har forskellig teologi eller kirkesyn, fortæller hun.

”Budskabet ved Kristi himmelfart og pinse er, at nu er Kristus midt i menigheden, der hvor folk samles. Under nedlukningen har jeg som præst længtes efter samspillet med menigheden og med de mange frivillige, vi laver kirke med til daglig. Man kan sige, at kirken har været en præstekirke under nedlukningen. Men gudstjeneste er og bliver noget, vi fejrer sammen, og menigheden former også præsten og prædiken. Det handler om et samarbejde, der udfolder sig over tid, og det blev vi mindet om under corona.” ■

”

Evangeliet kan jo netop kun høres og tages imod, når det giver mening i folks liv der, hvor de er. Vi har fået mange positive tilkendegivelser på kirkens initiativer under coronatiden, både fra dem, der plejer at gå i kirke og fra mange andre.

”Det betød meget, at refleksionerne var lettilgængelige”

De daglige refleksioner på Facebook blev læst med stor interesse af 37-årige Marianne Holst Jonassen. Her fandt hun et kirkeligt initiativ, som passede ind i hendes liv.

Tekst: Inge Haandsbæk Vestergaard . Foto: Henrik Vinther Krogh

Mens kirkerne var lukkede, skrev præsterne i Gjellerup Kirke daglige refleksioner. De små tekster blev ledsaget af et billede og lagt op på kirkens Facebookside. Refleksionerne handlede ofte om de helt jordnære erfaringer fra det levede liv, og om hvad troen betyder i den sammenhæng.

En af dem, der læste med på de daglige refleksioner, er 37-årige Marianne Holst Jonassen. Hun bor i Gjellerup og arbejder til daglig som chauffør for et renserifirma. Hun var som mange andre hjemsendt under coronatiden, og da hun en dag sad og scrollede igennem sit Facebookfeed for at se, hvad folk havde lagt op, faldt hun over en refleksion.

”Jeg følger Gjellerup Kirke på Facebook, og de plejer mest at lægge praktisk information op om, hvad der sker i kirken. Men det her var noget nyt, og det var nok billederne, der fangede

min opmærksomhed. Så jeg prøvede at læse nogle af dem. Det var virkelig rart, at det var så hurtigt og nemt at læse, og der var nogle fine pointer. De refleksioner gav mig en ro og samtidig noget at tænke over”, fortæller Marianne Holst Jonassen.

Hun er medlem af folkekirken og besøger som så mange andre danskere mest den lokale kirke i højtiderne og ved kirkelige handlinger, som når nogen skal giftes eller begraves. Hun fortæller, at hun følger Gjellerup Kirke på Facebook, fordi det er rart at følge med i, hvad der sker i kirken. En enkelt gang har hun også deltaget i en taizérefleksion i kirken, men det blev ikke til så meget mere.

Det gjorde det til gengæld med refleksionerne. Hun begyndte at læse med stort set hver dag. Formen, understreger hun, tiltaler hende lige der, hvor hun er i sit liv.

”Jeg kan huske en af refleksionerne, som var skrevet af præst Inge Marie Kirketerp Hansen. Der var et billede af hendes datters hånd, og så skrev hun om, hvordan datteren havde det med coronasituationen og med at de skulle holde afstand i børnehaven, hvilket præstens datter var forvirret over. Det er sådan nogle hverdagssituationer, som man kan relatere til, og som får os til at tænke over, hvordan børnene opfatter det, der sker. Det er letlæselige, små pointer.”

Derfor så Marianne Holst Jonassen gerne, at refleksionerne fortsatte. For de har givet hende noget af det, som før har fået hende til at overveje at gå mere i kirke, fortæller hun:

”Kirken er et smukt sted, og jeg kommer der også altid juleaften. Det er en tradition, og det er rigtig hyggeligt. Jeg har tidligere oplevet, at nogle præster taler meget om menneskets

syndighed frem for om Guds endeløse kærlighed til os. Det er nu ikke noget, jeg har oplevet her i Gjellerup, de gange jeg har været afsted, men det har alligevel gjort, at jeg ikke kommer i kirke så tit. Desuden har jeg brug for at hvile ud i weekenden, så det hjælper ikke på det. Men refleksionerne fungerede rigtig godt for mig, og jeg kunne selv bestemme, hvornår jeg læste dem.”

Marianne Holst Jonassen har derfor i præsterens online initiativ under coronanedlukningen oplevet et koncept, som passer godt til den måde, hun gerne vil dyrke sin tro på.

”Et billede og en tilhørende historie, det er simpelt og lettilgængeligt. Det har givet mig rigtig meget med sådan en let lille hverdagsandagt.” ■

Jeg bliver modtaget med smil og latter.
De ansatte holder pause og nyder en kop kaffe.
Vi nikker og hilser med øjnene som et bevis på,
at det vi skal snakke om, langt fra erovre endnu.

EN LUSKEBUSK AF EN CORONAVIRUS

Tekst: Henrik Helms . Foto: Henrik Helms

-Den er jo kommet for at blive i mange år endnu tror jeg, fortæller Kari Bjorvatn Værden. Den her lille luskebusk af en coronavirus, den er ikke nem at komme af med. Der kan komme vacciner, men det er jo en lang lang proces.

Kari er graver i Glynegø. Hendes syngende dialekt afslører at hun er tilflytter. Hun er født i Sverige og opvokset i Norge med en svensk mor og en norsk far. Og så sidder hun nu i Danmark efter hun forelskede sig i en fur-bo.

-Som et lyn fra en klar himmel fandt jeg ud at jeg skulle være gartner, siger Kari med stor overbevisning og med et smil på læben.

TOG PÅ REJSE

Det lå ellers ikke lige i kortene, at det var Karis grønne fingre, der skulle blive hendes levevej. Hun begyndte med produkt design i Norge. Men storbyen var slet ikke hende, så hun tog på rejse for at samle tankerne og endte på Beder gartnerskole i 2003.

-At arbejde med hænderne og være ude i frisk luft. Det var lige mig. Der mødte jeg også min mand, og så hapsede jeg ham og er blevet her i Danmark, og er endt på kirkegården, griner Kari.

-Det var også noget jeg slet ikke havde forestillet mig, men det gav virkelig mening at være her.

Og så er vi tilbage til grunden for mit besøg. For Kari er en af mange ansatte i Folkekirken, som pludselig fik forandret hverdagen, da Mette Frederiksen lukkede Danmark ned og snakkede om håndsprit og afstand.

-Jeg skal være ærlig og sige at jeg kom til at give en krammer i starten...og nå nej, det måtte vi jo ikke gøre....Det var lidt svært at finde ud af. Det kunne nemt ske før corona, for så var en krammer god at give, hvis man følte det var det rigtige.

PLANER OG LOGISTIK

Hverdagen i dag er blevet mere fyldt med

planer og logistik end før corona, og planer havde Kari masser af i begyndelsen.

-Det hele var målt op og lagt tilrette med gule lapper og salmebøger. Og så pludselig var der nogen der satte sig anderledes og der gik der kuk i det matematiske regnestykke.

Så blev planer udskiftet med situationsfor-
nemmelse, for der er forskel på hvilken an-
ledning, det er folk kommer til i kirken.

-Er det til en bisættelse, så går jeg jo ikke lige ind med det samme og spørger: "Undskyld, men bor I sammen?" ►

”

Der er mange der er ensomme og har mistet, og så står de helt alene her på kirkegården. Der er det rart at de har en de kan komme til og få den daglige snak med.

Det kræver situationsfornemmelse, og kom-
meranpådefølelser, der er i rummet. Erdettilen
fyraftensgudstjeneste er det lidt noget andet.
Der er det nemmere at sige til folk, hvordan
de skal gøre det, og så endte jeg med at tæn-
ke, at nu må folk også hjælpe til med at løse
det i fællesskab.

EN HIDSIGPROP

For Kari Bjorvatn Værden har udfordringen væ-
ret, at få folk til at forstå vigtigheden af det de
ansatte gør, og at det er noget vi alle er en del af.

-Så kunne det godt være man blev lidt hysterisk
i starten men jeg tænkte, at det nok var bedre at
være lidt små-hysterisk inden vi vidste, hvad det
er for en størrelse. For det er da en hidsigprop
som vi er nødt til at forholde os til.

Det er blevet til en hverdag, hvor laminerings-
maskinen er blevet Karis næsten bedste ven.
Den bliver brugt til at spytte skilte ud med

vejledninger og henstillinger, som gør at Karis
hverdag i dag ser anderledes ud, end den
gjorde tilbage i marts.

-Det er klart at der går flere timer til de nye
praktiske ting, men sådan er det. Så skal vi
finde ud af, hvordan det går op med alt det
andet vi også skal lave. Det går jo ud over de
ting vi skal lave på kirkegården, men så får vi
fat på lidt hjælp.

Det er også blevet til en hverdag, hvor det
som var nyt og mærkeligt i september, nu
bare er en del af den måde vi er overfor hin-
anden på.

-Nu har vi ligesom vænnet os til det, og det
er blevet hverdag, som da du kom, hvor du
bare blev bedt om at sætte dig ned. Det er
sådan det er nu. Vi giver ikke hånd længere.
Men det er lidt mærkeligt, for jeg er altså en
kramme-type, griner Kari.

EN GOD COCKTAIL

Igennem hele vores snak, er Kari Værden tan-
ker og meninger blevet delt med smil og latter,
og coronaen har ikke fjernet glæden fra hen-
des arbejde.

-Jeg holder af at der er variation. Der er ro og
der et rum som er noget helt særligt, og som
man ikke finder andre steder. Det er et sted.
hvor folk kommer når der virkelig er brug for
det. Så for mig kommer der bare en mening
med livet over det, og chancen for at man kan
give andre noget. Der er mange der er ensom-
me og har mistet, og så står de helt alene her
på kirkegården. Der er det rart, at de har en de
kan komme til og få den daglige snak med. Det
er også en god cocktail for mig, fortæller Kari
Værden, griber riven og tager et sug af den fri-
ske luft på kirkegården i Glyngøre, inden hun
sender mig hjem med et smil og en latter. ■

HVEM BESTEMMER I FOLKEKIRKEN?

Tekst: Biskop Henrik Stubbjær. Foto: Henrik Helms

COVID-19 har nu kostet over 1 million mennesker livet verden over. Den har rystet vores samfund og har vist, at de store udfordringer, verden står overfor, ikke kender til grænser eller nationaliteter. Virus er global, og den kræver derfor også et globalt svar. Men det hele begynder hos den enkelte.

COVID-19 har skabt megen bekymring, og den har betydet, at vi har været nødt til at isolere os fra vore normale fællesskaber. Vores omgangsform er blevet ændret, og den har betydet begrænsninger overalt i samfundet – også i folkekirken. Men denne virus og vores reaktion på den rejser også en mængde mere principielle spørgsmål. Et af dem er: Hvem bestemmer egentlig over **Den danske Folkekirke**?

Spørgsmålet bliver relevant den 11. marts, hvor statsminister og sundhedsminister på en pressekonference annoncerer, at Danmark med øjeblikkelig varsel lukker ned. Denne nedlukning får også konsekvenser for Folkekirken, da vi får besked på at aflåse alle kirker og indstille alle gudstjenester og andre fysiske møder og arrangementer. Men har en sundhedsminister nøglemagten til kirken? Eller har vi i kirken, via den menneskerettighedsbestemte religionsfrihed og den særlige ordning vi har som "folkekirke" og ikke "statskirke", en egen bestemmelse over kirkens interne forhold, som retten til at åbne og lukke kirkerummet for andagtssøgende?

HVAD SIGER GRUNDLOVEN

Går vi til Grundloven, som jo er den lov, som regulerer kirkens forhold, så er der to paragraffer, som i særlig grad er relevante:

Grundlovens § 4: "Den evangelisk-lutherske kirke er den danske folkekirke og understøttes som sådan af staten."

Grundlovens § 66: "Folkekirkens forfatning ordnes ved lov."

Af § 4 fremgår det altså, at Folkekirken har en ganske særlig status, og at staten er forpligtet til at støtte folkekirken. Det understreges også af § 6, hvor der står: "Kongen skal høre til den evangelisk-lutherske kirke". Støtten er blevet fortolket som både økonomisk og moralsk. I Danmark har vi altså religionsfrihed, men ikke religionslighed. Dr. Jur. Preben Espersen udtrykker det således: "Bestemmelsen i § 4 kan opfattes som en slags "generalklausul", der påbyder, at der i forbindelse med regelproduktion og regelanvendelse på det kirkelige område skal tages skyldigt hensyn til indholdet af den evangelisk-lutherske kirkes bekendelse."

STATSUNDERSTØTTET INSTITUTION

Dr. Jur. et Phil. og prof. ved Københavns Universitet i statsret Alf Ross er inde på det samme, når han siger: "Tanken om en vis selvstændighed for folkekirken i forhold til staten kom også til udtryk i grundlovsudkastets § 2, nu grundlovens § 4, idet det der siges, at folkekirken understøttes af staten. Ingen ville finde på at sige, at statsbanerne understøttes af staten. De drives af staten. Der kan herefter ikke være tvivl om, at den plan for folkekirkens fremtidige stilling, der blev knæsat af grundloven af 1849 – og som efter ordene stadig står ved magt – gik ud på, at folkekirken ikke skulle være en statsinstitution, men en statsunderstøttet institution, der på lignende måde som kommunerne, grundlovens § 82, under statens tilsyn selvstændigt styrer sine anliggender."

Denne forpligtelse til også moralsk at støtte op om folkekirken har ført til et "skønsomhedsprincip" hos skiftende kirkeministre og regeringer, hvorefter man har afholdt sig fra ►

For første gang i folkekirkens historie har man fundet kirkedøren låst i en krisesituation.

at blande sig i interne beslutninger om f.eks. ritualer og udformningen af salmebøger osv.

LØFTE-PARAGRAFFEN

§66 er blevet betegnet som en ”løfte-paragraf”. Et løfte om, at der skal udarbejdes en lov – en kirkeforfatning, som skal lovfæste kirkens forhold. Grunden til, at en sådan kirkeforfatning ikke blev udfoldet i Grundloven, var uenighed mellem de toneangivende inden for kirken.

N.H. Clausen og D.G. Monrad gik ind for en Kirkeforfatning med synode for indre anliggender, mens biskop J.P. Mynster var tilhænger af en statskirkemodel. Endelig var N.F.S. Grundtvig fortalende for en fri statskirke med sognebåndsløsning og frihed for præster.

- Grundtvig og Mynster: Enig om staten som ramme (nej til kirkeforfatning)
- Clausen/Monrad og Grundtvig: Enig om høj grad af frihed (begrænset statskirkelighed)

- Clausen/Monrad og Mynster: Enig om institutionel orden (begrænse Grundtvigs anarki)

- På den måde holdt de hinanden i skak, og man måtte nøjes med § 66 som et løfte om, at eftertiden måtte finde enighed om en sådan kirkeforfatning.

UNDERKENDT AF POLITIKERNE

Siden 1849 er der nedsat adskillige kommissioner med formålet at formulere en kirkeforfatning, men de er alle endt uden resultat. De første pga. intern kirkelig uenighed. Den seneste blev nedsat i september 2012 og fik det lidt mundrette navn: Udvalget om en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for folkekirken”. Denne kommission opnåede for første gang intern kirkelig enighed, men dens forslag (Betænkning 1544) blev skudt ned fra politisk side. Og allerede her kunne man spørge, om ikke det hidtidige hævdeholdte skønssomhedsprincip er ved at blive undermineret, når politikerne underkender et enigt kirkeligt ønske om en lovfæstelse af et styringsforslag for de interne anliggender.

KIRKEDØREN LÅST I KRISEN

Jeg vil mene, at samme spørgsmål med rette kunne rettes til regeringen i forbindelse med COVID-19 nedlukningen. Burde man ikke have bedt kirken selv fremkomme med et forslag til, hvordan folkekirken vil sikre overholdelse af sundhedsmyndighedernes retningslinjer i forbindelse med kirkernes brug? Kirkerne har i krisesituationer altid haft en særstilling. Det er her, vi søger til, når livet bliver for uoverskueligt – ved krige, ved tsunamier, jordskælv, terrorangreb etc. For første gang i folkekirkens historie har man fundet kirkedøren låst i en krisesituation.

Går man ind på denne tanke, at skønssomhedsprincipet kunne betyde, at folkekirken selv har nøglemagten i forhold til at åbne og lukke kirkerne for andagtssøgende, så melder et andet spørgsmål sig imidlertid med det samme: ”Hvem kan så tale og træffe beslutning på folkekirkens vegne?”

TASK-FORCE

COVID-19 pandemien har vist, at regeringen har brug for effektive dialogpartnere i de

GRUNDLOVENS § 4:

”Den evangelisk-lutherske kirke er den danske folkekirke og understøttes som sådan af staten.”

GRUNDLOVENS § 66:

”Folkekirkens forfatning ordnes ved lov.”

enkelte sektorer, og derfor blev der øjeblikkelig etableret en ”task-force” mellem biskpekollegiet og Kirkeministeriet med direkte link til statsministeriet og sundhedsministeriet som de koordinerende ministerier. Og som biskopper traf vi koordinerede beslutninger, der blev kommunikeret ud til offentligheden og til de enkelte menighedsråd via provsterne.

Her kan man med rette spørge, hvor biskopperne har fået dette mandat fra? For der er ingen lovgivningsmæssige mandater givet til et samlet biskpekollegie. Så det, der skete i begyndelsen af pandemien, må være en nødretstilstand for at alt ikke skulle ende i forvirring og kaos rundt i kirkerne. Senere blev ”task-forcen” udvidet med repræsentanter fra Landsforeningen af Menighedsråd, Præste- og Provsteforeningen og fik dermed større legitimitet.

LEDELSES-SPROGET

Men COVID-19 krisen viser også, at vi har brug for at få udredt ledelsesstrukturen i folkekirken, så det ikke blot er dem, der er hurtigst, der tager magten og sætter sig på

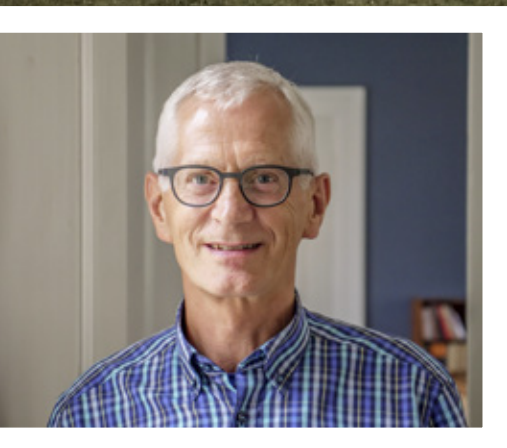
kommunikationen og dermed også kommer til at sætte retningen. Prof. Kurt Klaudi Klausen efterlyste allerede i 2006 dette: ”Den danske Folkekirke har ikke noget ledelsessprog, og den strategiske ledelsesfunktion, som er med til at skabe retning og legitimitet, er fraværende.

Folkekirken er ikke nogen hierarkisk organisation/koncern. Tværtimod. Folkekirken er bygget op nedefra. Det er de enkelte menighedsråd, der styrer op imod 75% af økonomien og er hele fundamentet for kirkens liv og vækst. Derfor passer et traditionelt ”New Public Management ” sprog ikke ind i folkekirken. Folkekirken kan bedre beskrives som et polycentrisk decentralt netværk, hvor de enkelte netværks enheder (f.eks. menighedsråd, provstiudvalg, stiftsråd, biskop, kirkelige organisationer m.fl.), træffer selvstændige beslutninger - samtidig med at de indgår i løst koblede netværk, der har det fælles formål og den opgave at forkynde Guds ord, skabe menighed og fremme kirkens liv og vækst. Men som netværk har vi brug for, at vi får mere klarhed over de enkelte netværksdeles

beslutningskompetence og om, hvornår og hvordan vi går sammen og sammen træffer overordnede beslutninger, og sikrer en bedre kommunikation ud mod omverdenen og internt.

SKØNSOMHEDSPRINCIPPET

Det skal være mit håb, at det konkrete spørgsmål om, hvem der bestemmer i folkekirken - som COVID-19 har aktualiseret - må føre til, at vi får taget fat i en drøftelse med regering og folketing om forståelsen af ”skønsomhedsprincippet” i dag, og i en intern drøftelse af beslutningskompetencen i de enkelte netværksenheder. Gennemsigtigheden fremmes, og der skal sikres legitimitet i både beslutningstagning og kommunikation. ■

”

Udfordringen har været overblik og det at finde nye strukturer. Det har Finn Skaarup mærket. Han sidder i Resen-Humlum menighedsråd.

En ny virkelighed

Tekst: Henrik Helms . Foto: Henrik Vinther Krogh og Henrik Helms

Corona fylder også i menighedsrådsarbejdet, hvor det er et ord der er blevet en del af mange sætninger i det daglige arbejde. Hvor menigheden krævede svar om, hvorfor kirkerne lukkede tilbage i marts.

-Der var jo nogen der sagde, at kirken har vi altid kunnet regne med. Det kan vi så ikke nu. Så må man jo prøve at fortælle, at det hverken er præst eller menighedsråd, der har besluttet det her. Det er i virkeligheden et forsigtighedsprincip for, at man ikke skal smitte hinanden. Ja, men så kan vi så dø af ensomhed, siger de så. Det er jo et ægte dilemma, fortæller Grete Bækgaard Thomsen, der sidder i Lomborg-Rom Menighedsråd

SAMARBEJDE

Udfordringen har været overblik og det at finde nye strukturer. Det har Finn Skaarup mærket. Han sidder i Resen-Humlum menighedsråd.

- Lige når man sidder i det, så kan man godt tænke, hvem er nu egentlig ansvarlig for, at vi får det ført rigtigt igennem? Hvornår er det præsterne og hvornår er det menighedsrådet og hvornår er det alle mulige andre? Det der så har gjort det nemt, det er der hvor man virkelig kan sætte en tyk streg under at menighedsråd, præster og øvrige medarbejdere har et rigtig rigtig godt samarbejdsklima, og kan sætte sig ned og snakke om det og finde ud af det. Det har vi kunnet her.

UDVIDET TRUCKFØRER EKSAMEN

Men det kan godt være en stor mundfuld som menighedsrådsformand at forsøge at finde meningen i en otte siders vejledning fra kirkeministeriet, og finde ud af arealkrav og om der skal synges til gudstjenesten eller ej.

-Det er der jeg tænker, at man nogen gange skal have en udvidet truckfører eksamen for at kan gennemskue, hvad der egentlig står. Der synes jeg simpelthen ikke man gør det nemt at

være menighedsråd. Det er jeg bare nødt til at sige uden at det skal lyde som klynkeri, pointerer Finn Skaarup.

ONLINE GUDSTJENESTER

Det at kirkedøren blev lukket var efter Grete Bækgaard Thomsens mening også med til at skærpe opmærksomheden på det gode det er, når kirken er åben. - Sådan er det tit, at det er når noget bliver taget fra os, så opdager vi hvor meget det har betydet.

-Det gjorde virkelig ondt, at vi bare sådan lige skulle lukke ned, supplerer Finn Skaarup. Jeg synes det har været træls, men jeg er også nødt til at sige, at der så også opstår nogen andre ting. Jeg kunne ikke forestille mig, at vi skulle have online gudstjenester, hvis ikke dette her var sket. Det er der hvor jeg synes vi mennesker er fantastisk skabt og indrettet på en god måde. Så søger man nye veje, forklarer Finn Skaarup.

EN NY VIRKELIGHED

Erfaringerne som samles her under corona-tiden tager de begge med sig videre. For de er enige om, at det er noget som vi skal leve med længe, og som kan ende med at forandre folkekirken.

-Vi skal se ind i en ny virkelighed, hvor det vi har lært under corona-krisen med håndvask og sprit og alt det her, vil blive en større del af vores hverdag, end det har været for rigtig mange mennesker tidligere, fortæller Grethe Bækgaard Thomsen.

- Det der bekymrer mig på den lange bane, det er om vi er ved at vænne folk af med at gå i kirke? Det kan jeg godt frygte lidt. For der ►

”

Vi kan ikke mødes til hygge og kaffe i den udstrækning vi har kunnet før, og så sidder vi med valget. Skal vi sige at de 20 første der kommer er der plads til, og resten må gå hjem?

kommer færre i kirken nu selv om vi godt kan være der. Det tror jeg har noget at gøre med, at tage hensyn til andre og også selv være nervøs for, at man ikke bringer noget smitte videre. Specielt sådan noget som gudstjenesteliv har noget med tro at gøre, men det er også vane. Den bliver udfordret, når vi uden at ville det, stiller forhindringer op, siger Finn Skaarup

ÅBNE FÆLLESSKABER

Folkekirken er bygget op om traditioner og fællesskaber, som begrænsninger kan være med til at udfordre.

-Vi kan ikke mødes til hygge og kaffe i den udstrækning vi har kunnet før, og så sidder vi med valget. Skal vi sige at de 20 første der kommer er der plads til, og resten må gå hjem? Eller skal vi invitere 20 til at være med, sådan at kirken bliver selektiv i forhold til, hvem man inviterer til det vi ellers kalder åbne fællesskaber? Eller hvad gør vi?? Eller kan vi gøre det på en anden måde end vi har gjort indtil nu?? Spørger Grethe Bækgaard Thomsen.

Det kræver at menighedsrådene fortsat beholder arbejdshandskerne på og tænker nyt forklarer Finn Skaarup:

-Jeg sidder ikke og tænker på, at nu er vi igang med at nedlægge folkekirken. Tværtimod. Men vi skal finde ud af, hvordan vi får gudstjenestelivet igang igen, når der bliver lidt mere normale forhold. ■

”Videogudstjenester var
ikke nogen dårlig idé.
Men der manglede noget”

Tekst: Inge Haandsbæk Vestergaard . Foto: Henrik Vinther Krogh

Under coronanedlukningen tyede mange præster til videogudstjenester på sociale medier. For præsten i Haderup og Feldborg blev det anledning til overvejelser om, hvem kirkens målgrupper er, og hvordan man bedst når dem på forskellige måder.

Hvis man bor i Haderup-området, ville man tilbage i marts kunne se byens præst gå rundt og lægge konvolutter i folks postkasser. Konvolutterne indeholdt cd'er med lyden af små, korte gudstjenester som en håndsækning til den faste menighed.

Præsten i Haderup er 41-årige Rune Hoff Lauridsen, og cd-gudstjenesterne var hans måde at få kirken bragt ud til sognets beboere i deres eget hjem under coronatiden.

”Jeg har nok været ude med over 25 cd'er”, fortæller han.

Initiativet med at uddele cd'er fik opmærksomhed som nyskabende i en periode, hvor folkekirkens sogne med lynets hast gik digitalt og sendte en lind strøm af videogudstjenester på internettet – men hvor den mere analoge målgruppe måske havde en tendens til at blive overset.

Initiativet udsprang af en hurtig beslutning tilbage i marts: Kirkerne skulle lukke, og Rune Hoff Lauridsen skulle i den forbindelse finde en måde at være kirke for en menighed, han ikke kunne mødes med. Derfor fik han idéen med som det første at optage lyd-gudstjenester på en cd og dele dem ud til sognets faste kirkegængere.

Sikkerhed og hygiejne var han meget opmærksom på i den forbindelse:

”Jeg sprittede hænderne af, da jeg brændte dem, og da jeg lagde dem i konvolutter. Og så gik jeg afsted og puttede dem i postkasserne hos dem, der havde kontaktet mig.”

FRA BIOLOGI TIL TEOLOGI

Det er ikke tilfældigt, at Rune Hoff Lauridsen pakkede cd'erne med nærmest klinisk hygiejne. Det er kun halvandet års tid siden, at han blev ansat som præst i Sunds-Haderup-Feldborg-Grove-Simmelkær-Ilskov Pastorat og flyttede ind i præstegården i Haderup.

Hans vej til præstegerningen startede egentlig et helt andet sted: Med en uddannelse i molekylærbiologi og speciale i mikroskopi. Her har han blandt andet arbejdet med at undersøge

virus – en viden, som han uventet fik mulighed for at bruge, da smittefare blev en del af alle danskeres hverdag.

”

”Jeg havde ikke regnet med, at jeg kunne bruge biologien i præstejobbet. Men det har været nyttigt her i coronaforåret at vide en del om, hvordan virus fungerer, hvordan man arbejder med sine hænder, og hvordan man beskytter sig selv og andre.”

Selvom han er ny i embedet er kirken ikke et fremmed hus for Rune Hoff Lauridsen. Ved siden af sit laboratoriearbejde har han i mange år været aktiv i det folkekirkelige foreningsliv gennem KFUM og KFUK og gennem Danmarks Kristelige Gymnasiastbevægelse (DKG). I kraft af foreningsarbejdet er han vant til at deltage i samtaler om, hvordan man kan forsøge at kommunikere noget om kristendom ud til forskellige målgrupper og på forskellige platforme, hvad end det er sognets ældre under coronatiden eller arbejdet med børn og unge, som han også har erfaring med, da det fylder en del i KFUM og KFUK's arbejde.

”Når man taler til de unge, har man ofte brug for et andet sprog. I foreningslivet bliver der eksperimenteret med mange ting, nye salmer, liturgi og der bliver brugt forskellige medier i formidlingen”, fortæller Rune Hoff Lauridsen.

Da han efter en årrække som biolog gerne ville prøve noget nyt, var det kristendomsformidling, som han havde fået indsigt i gennem KFUM og KFUK, der trak ham i retning af folkekirken som arbejdsplads. Her fik han job som ►

kirke- og kulturmedarbejder i Holstebro Kirke, indtil den lokale provst opfordrede ham til at blive præst via det, der kaldes paragraf 2-ordningen. Paragraf 2 gør det muligt for folk med en kirkelig baggrund, som allerede har en uddannelse og en karriere inden for et andet felt, at blive præst ved at følge et forløb sammensat af biskoppen, som afsluttes med en prøve og efterfølgende godkendelse af Kirkeministeriet. Herefter følger en periode på Pastoralseminariet før evt. ansættelse og ordination.

Tanken om at blive præst var ikke fjern for Rune Hoff Lauridsen, fortæller han.

”Min søster er præst i Rakkeby, og jeg har flere venner, der er præster. Så jeg har altid kendt til arbejdet. Men noget andet, jeg skulle overveje, var, om jeg havde lyst til at være en offentlig person og altid at være på.”

Han indledte nysgerrigt en samtale med biskop Henrik Stubbjær, og derfra gik det slag i slag, fortæller han, med læsestof, kurser og lektioner hos den teologiske konsulent i stiftet. I den periode begyndte nogle ting også at falde på plads i Rune Hoff Lauridsens personlige tro.

”Jeg havde tidligere et billede af Gud som en, der havde trukket sig tilbage og givet os mennesker bolden. Så måtte vi, ud fra det vi kunne læse i Bibelen, på egen hånd prøve at finde ud

af at leve sammen. Men min teologiske forståelse blev udvidet i den her periode. Jeg opdagede at Gud ikke har trukket sig tilbage, men at han har taget bolig i den kristne menighed. Han er med andre ord mere nærværende end nogensinde. Menigheden er Guds sted i verden, og Gud handler i verden gennem os. Det er enormt stærkt, og det ville jeg gerne arbejde med.”

KIRKE I EN CORONATID

Vi ryger frem i tiden til foråret 2020. Rune Hoff Lauridsen, som et års tid forinden blev ordineret og kom til Haderup Kirke, var ved at forberede informationssedler til konfirmanderne, da han hørte, at statsminister Mette Frederiksen (S) skulle holde pressemøde om situationen med coronavirus.

Den aften kom beskeden, at store dele af Danmark skulle lukke ned inden for en uge. Rune Hoff Lauridsen ringede til menighedsrådsformanden og sagde, at han synes, de skulle aflyse konfirmandundervisningen dagen efter. Hans kendskab til virus og smitte gjorde det klart for ham, at det var en ny virkelighed, og at der skulle handles på det hurtigt.

”Så kom den nye situation: Hvad så nu? Hvordan skulle vi så være kirke? Relativt hurtigt forsøgte flere præster sig med videogudstjenester på Youtube og Facebook. Jeg selv

FAKTABOKS:

Rune Hoff Lauridsen

41 år

Uddannet cand.scient i molekylærbiologi

Sognepræst bosiddende i Haderup

Relativt hurtigt forsøgte flere præster sig med videogudstjenester på Youtube og Facebook. Jeg selv startede et andet sted.

startede et andet sted. Jeg ringede rundt til nogle af de ældre i sognet og tog en snak om, hvad det her betød. For nogle var der en bekymring: Kunne det være de sidste tider, som vi hører om i Johannes' Åbenbaring? Andre fra den ældre generation så mere positivt på det og fortalte, at når de kunne komme igennem Anden Verdenskrig, så kan vi også komme igennem coronatiden."

Rune Hoff Lauridsen satte sig derefter på sit kontor og begyndte at overveje, hvad der skulle være næste skridt. Videooptagelser af gudstjenester var ikke nogen dårlig idé – men der manglede noget andet i første omgang, mente han:

"Når jeg tænker på mange af mine kirkegængere, så bruger de ikke nettet. Hvis de gør, så er det for at finde nogle bestemte ting. De surfer ikke rundt for at finde ud af, hvor der ligger gudstjenester henne. Da fik jeg idéen til at lave noget for dem, der ikke bruger nettet så meget."

AFSTED MED CD-GUDSTJENESTER

Det næste skridt var for Rune Hoff Lauridsen at handle hurtigt og brænde cd'er med gudstjenester til flere uger i træk. Han fandt en håndfuld af sine påskeprædikener fra året før frem og lavede en stringent og kort liturgi til dem:

En kort salmemelodi; bøn og trosbekendelse; en salmemelodi; tekstlæsning, prædiken, kirkebøn og fadervor; salmemelodi; bøn og vel-signelse; og en salmemelodi til slut.

Ved at nøjes med melodien for et enkelt vers fra hver salme lykkedes det ham at lave fire lyd-gudstjenester á 25 minutter til fire forskellige søndage, og de kunne alle være på én cd. Da cd'erne var færdige, lagde han en reklame op på Facebook, hvor han tilbød alle, der var interesseret, at få en gratis cd med fire korte gudstjenester. Reklamen blev opsnappet af en journalist fra Herning Folkeblad, som kontaktede ham for at høre mere, og da artiklen blev trykt i avisen, ringede flere for at bestille en cd – også folk, som boede langt fra sognet. Derfor lagde Rune Hoff Lauridsen også et link til at downloade lyd-gudstjenesterne op på kirkens Facebook, så dem der boede længere væk, selv kunne hente filerne.

Til de lokale i sognet gik eller kørte han rundt for at aflevere cd'erne i folks postkasser. Efterfølgende blev han ringet op af flere af modtagerne, som fortalte, at de havde lyttet til hans plade – og nogle flere gange endda.

Lydformatet kan ifølge Rune Hoff Lauridsen noget andet end de videogudstjenester, som mange præster, ham selv inklusiv, også prøvede kræfter med under coronanedlukningen:

"I videomediet ligger der et ansvar for at give folk billeder, og ansvaret for at fastholde folks opmærksomhed ligger på den, der laver videoen. Men når folk bare skal lytte til noget, kan de skabe sig deres egne billeder", fortæller Rune Hoff Lauridsen og tilføjer leende:

"En kirkegænger fortalte mig kort tid efter, jeg var startet: 'Når jeg sidder og lukker øjnene under din prædiken, så er det fordi, jeg gerne

vil lytte ekstra godt efter. Med øjnene åbne kommer jeg bare til at sidde og tænke på, om du har fået flere grå hår siden sidst'."

VIDEOER NÅEDE NY MÅLGRUPPE

Rune Hoff Lauridsen har ikke fortrudt, at han i de første uger af coronanedlukningen prioriterede at lave lyd-gudstjenester til sognets faste kirkegængere, og det har været spændende for ham at opleve, hvordan både lydformatet og videoformatet har fungeret i praksis.

Han tilføjer, at det bliver interessant at se, om folkekirkens ansatte i den kommende tid vil eksperimentere mere med videomediet. Han mener, at det godt kan blive relevant fremover at kunne streame fra en gudstjeneste eller begravelse, og at coronatiden her har givet folk nogle vigtige erfaringer med lyd og videomediet.

Blandt andet har statistikkerne på hans videogudstjenester vist ham, at nogle af videoerne har nået en ny målgruppe af folk, som normalt ikke plejer at komme i den lokale kirke, og som har en anden relation til sognet, eksempelvis kan de være vokset op i området.

"Men selvom onlinegudstjenesterne blev set af nye målgrupper, så så man mange steder et gradvist fald i seertallet, som ugerne skred frem. Det er et signal om, at onlinegudstjenester ikke erstatter den ægte vare. Som kirke har vi taget corona alvorligt, men det er vigtigt for os at mødes, være sammen og se hinanden." ■

Hvad har vi lært...?

11 provster deler deres tanker om, hvad nedlukningen i marts har givet af stof til eftertanke, som de tager med videre i en hverdag, der stadig indeholder uvisheden om, hvad fremtiden med corona bringer.

BETTY AHRENFELDT, Skive Provsti

Vi holdt videomøder hver uge og alle præster gav udtryk for, at det både hjalp til at overskue de vigtigste informationer og regler – og at det også gav en oplevelse af ikke at stå alene med udfordringerne.

Vi oplevede en meget stor idérigdom og nye udtryksformer rundt i provstiets sogne. Fra onlinegudstjenester over pilgrims- og kirkegårds-vandringstiltag til "udenfor-plejehjemmet-gudstjeneste" og meget, meget mere.

Vi opdagede, hvor stor en udfordring det var, at nå de mest ensomme og isolerede. Dét er en opgave som jeg mener, vi skal arbejde meget mere med at opsamle viden og redskaber for at kunne løse.

NIELS ARNE CHRISTENSEN, Holstebro Provsti

Stefan Zweig skrev bogen "Verden af i går", som en hyldest til det Europa han så forsvinde og som en påmindelse om vores kulturs skrøbelighed.

Med coronaen oplevede vi i lille målestoksforhold at en selvfølgelig frihedskultur til at forsamles til gudstjeneste i kirken ikke længere var så selvfølgelig.

Med coronaen fik vi pauser, hvor længslen mindede os om det vigtigste, fællesskabet i kirken og med familie og venner.

Fra at være individuelle digitale novicer blev vi "en lærende organisation" og kunne begå os på de sociale medier, i hvert fald som lettere øvede – og nåede ud til mennesker, som vi ellers sjældent kommunikerer med.

I coronatiden blev vi bedre til at ringe rundt og give mennesker i sognet et "digitalt husbesøg", og oplevede at det gav mening – og det blev til langt flere husbesøg end vi sædvanligvis når.

Jeg oplevede at præster satte deres kreativitet i spil på en ny måde. Der var gnist og begejstring, men der var også frustration og suk over nye regler og nye begrænsninger.

Som præster kom vi til at savne det ugentlige møde med konfirmanderne. Konfirmanderne og forældrenes savn var også tydeligt – at opleve konfirmationsforberedelsen som en spændingskurve der kulminerede i højdepunktet: konfirmationen i kirken sammen, som vi plejer!

POUL ERIK KNUDSEN, Ikast-Brande Provsti

Vi fandt ud af, at vi alt for hurtigt og mærkeligt bare klappede hælene sammen og lukkede kirkerne som vi sagtens kunne have holdt åbne – og vi fandt ud af, at det ikke må ske igen.

Vi fandt ud af at kreativiteten er stor hos folkekirkens ansatte så evangeliet blev forkyndt ad nye veje.

Vi fandt ud af at livet virkeligt er skrøbeligt selv om vi kan så meget

THOMAS FRANK, Viborg Domprovsti

Vi er afhængige af hinanden, når sådan noget sker.

Selv om det er svært at tro, så kan andet være vigtigere end kirken.

Kirken er uanset hvor vanskelig en situation, nødt til at handle og kæmpe for at budskabet når ud. ►

CARSTEN HOFFMANN, Herning Nordre Provsti

Jeg har oplevet, at corona-nedlukningen i stor udstrækning har fået folkekirken til at tænke ud af boksen i sin kommunikation. Hvordan er man kirke, når man ikke kan mødes? Mange sogne har på få måneder taget et kvantespring fremad i brugen af de sociale medier og andre virtuelle platforme.

Rigtig mange i folkekirken er blevet mindet om, hvor vigtig gudstjenesten er for menighedens fællesskab. I tiden uden gudstjenester var kirken virkelig ramt på sin livsnerve.

Det er blevet tydeligt her i corona-tiden, at folkekirken lever af sin lokale forankring og det lokale engagement. Mange lokale folkekirker har udvist en stor grad af omstillingsparathed og nytænkning.

BJARNE BÆK MARKUSSEN, Viborg Østre Provsti

Kreativiteten har blomstret! Evangeliske vandrestier, goodie-bags til konfirmander, små elektroniske dryp, uddeling af blomsterkurve og omsorgsfulde telefonkæder er poppet op.

Kirken kan da ikke lukke! Kirken består af mennesker, der samles om evangeliet – med ord og samvær til tro og til trøst. Derfor er det af nogle blevet oplevet som naturstridigt, at kirkerne har måttet lukke. Har folk i en krisesituation ikke netop brug for en åben og nærværende kirke?

Præsterne udviklede nye kompetencer – de blev fortrolige med skype, fik lært at streame gudstjenester, og nogle lærte også at bruge en tomstok ... for kirkerne skulle jo måles op og pladser fordeles. Eller også oplevede de også på det punkt, at det er godt, at der er andre medarbejdere ved kirken.

De mange aflyste møder og arrangementer gav mulighed for refleksion og teologisk fordybelse.

Vi har svigtet de ældre! Vi har alene fokuseret på, at så mange som muligt skulle overleve – og naturligvis skal vi sikre os, at vi ikke påfører de ældre og svagelige en unødvendig risiko. Men er gudstjenester og besøg på plejehjem blot at regne for underholdning, der kan undværes? Skal de ældre ikke også have noget at leve for, noget at leve af, et håb?

HANNE PETERSEN, Vesthimmerlands provsti

Kirkelukning fik kirken på de sociale medier i stort set alle sogne. Via de sociale medier nåede vi ud til folk, vi ikke ser i kirken, noget vi vil forsøge at fastholde fremover.

Tabet af menighedens fællesskab i fraværet, både for præster der holdt gudstjeneste alene foran et kamera og for kirkegængere hjemme foran skærmen. Nedlukning har vist, hvor vigtige vores gudstjenester og arrangementer er for folk.

Tvunget til nytænkning om at få det kristne budskab ud til folk. Det kom der mange gode sjove og nye initiativer ud af! Nogen af dem vil kunne bruges fremover, andre hørte tiden til.

OLE RASMUSSEN, Lemvig Provsti

Det er min oplevelse, at COVID19 har skærpet vores oplevelse af, hvad kirken betyder på mange planer. Det gælder både det konkrete samvær og fællesskab i og omkring gudstjenesten, men også den bredere omsorg for hinanden, der også er en del af kirkens væsen.

Vi har også lært noget om folkekirkens struktur og placering i det danske statsapparat. Hvis man giver sig til at analysere kommunikationskanalerne, der blev benyttet, bliver både styrker og svagheder åbenlyse. Her er det især forbindelsen til toppen i det danske samfund, der har haltet noget. Der har ganske enkelt ikke været forståelse for den egenart, kirken har som et sted, mennesker i krise kan finde rum.

Til gengæld er COVID19 kommet til at stå som en slags dogmeregel for, hvordan vi kan gebærde os som kirke under stramme regler. Udover at der blev lavet streamede gudstjenester fik omsorgsdelen også plads, som når præster og menighedsråd lavede telefonkæder, så ensomme i hvert fald havde en konkret livline, selvom de måtte sidde alene.

BIRGITTE KRØYER, Struer Provsti

Vi fik lært en hel del om, hvad de digitale medier kan bruges til. Og selv om vi heldigvis er "live" igen, arbejder præster og menighedsråd med, hvordan vi fortsat også kan være tilstede som kirke online.

Vi fandt ud af, hvor meget det betyder at kunne komme i kirken til gudstjenester, men skulle vi komme i en lignende situationen, håber jeg inderligt, at det må blive uden låste kirkedøre.

Det glæder mig at opleve, hvor gode præster, menighedsråd og øvrige ansatte er til sammen at finde løsninger midt i alle begrænsningerne – og nogen af løsningerne vil givet overleve Corona.

Vi er alle sammen kommet til at savne "plejer" – også de af os, der plejer at synes, at der er alt for meget "plejer" i folkekirken.

SUSAN AAEN, Salling Provsti

Vi opdagede, at en krise-situation styrkede sammenholdet og kollega-skabet mellem præster mere end diverse kurser.

Vi opdagede, at det ikke er nogen selvfølge, at kirkedøren står åben og vi kan samles om vores tro.

Vi opdagede, måske endda som en overraskelse, at folkekirken er særdeles omstillingsparat, når det gælder.

Vi kom i kontakt med unge og yngre mennesker via gudstjenester på de digitale medier, og nu spørger de efter mere af samme slags!

KIRSTEN BRAAD THYSEN, Herning Søndre Provsti

Den ufrivillige pause har givet plads til overvejelser over om der er noget af det, som vi normalt gør i vores kirke, som vi faktisk ikke har savnet under krisen, og derfor nu kan benytte anledningen til at droppe? Og er der noget af alt det nye, som er udviklet og afprøvet de seneste måneder, som vi gerne vil gøre permanent?

Da kirkerummet blev lukket skabte det en erfaring af, hvor meget rummet betyder for mange. Et sted at komme, hvor der er ro og plads til at være uden at skulle præstere. Eet sted at gå hen i løbet af ugen for at holde en lille andagt med sig selv ved fx at tænde lys, lytte mens organisten øver sig, få en kort snak med præsten eller sognemedhjælperen.

Vigtigheden af at kunne synge sammen bliver især synligt, hvis man har prøvet at holde konfirmation uden fællessang. Det er en meget ufestlig og "tom" gudstjeneste at være med til.

Den mentale udfordring det har været og fortsat er for mange (ikke bare præster) at være i noget, som nogle frygter meget og andre ikke så meget. Hvad gør det ved os, når vi bliver bange for noget ukendt? Her har kirken virkelig noget at skulle have sagt med ordene "Frygt ikke" – som en modvægt til tidens frygt. ■

SMIL
DU ER PÅ

At være kirke handler om at være sammen, så derfor blev det svært, da kirkerne lukkede og ramte os lidt som et granatchock fortæller sognepræsten, og for den nyansatte kirke- og kulturmedarbejder forsvandt muligheden for at mødes med de mange nye ansigter i sognet. Udfordringer som de begge har valgt at løse med et smil og en telefon.

Britta Vig Carlsen var netop begyndt som kirke- og kulturmedarbejder da Danmark blev lukket ned. Det tvang hende nærmest ud i forsøget på at producere videoer, så sognene kunne få mulighed for at møde den nye medarbejder.

-Jeg tænkte, at jeg måtte kunne lave en lille video og lægge op hver dag. Fordi først sagde de jo, at det bare ville være fjorten dage inden vi ville være tilbage igen. Det var sådan det startede for mig, og det var ikke noget med en masse redigering. Det var bare et one-take og så op med det. Dem så Rene så....

De tre præster i sognene var klar, da Britta skrev til dem og tilbød at filme deres prædikener og lægge dem ud på Facebook og Youtube.

-Det er sådan en refleks reaktion at selvfølgelig skal der være gudstjeneste, nu hvor det ikke bliver som det plejer, så hvordan gør vi det så? spørger Rene Vejen Jensen.

-Vi havde en hjemmeside og facebook oppe at køre i forvejen. Britta havde en telefon der var klar til at optage. Så på den måde havde vi det der skulle til, og Britta Vig Carlsen så ikke de store forhindringer for at gå igang.

-Jeg tænkte...hvor svært kan det være...?

SET AF 18.000

Det er blevet til over 70 videoer, der er set af tusindvis af mennesker.

Især en skiller sig ud. Det er da Britta, organisten og præsterne laver en video til de mange konfirmander, som fik udsat deres konfirmation.

-Konfirmandvideoen er nok det fedeste jeg har været med til at lave, fordi organisten også var med. Jeg skrev til de tre præster, at jeg havde lavet en sang til de stakkels konfirmander, der ikke kunne blive konfirmeret, og om de ville være med i en musikvideo, fortæller Britta.

Rene var den første af præsterne hun skrev til, og han svarede hurtigt tilbage, at han var klar, og så varede det ikke længe inden alle tre præster var med.

-Lige da jeg havde sagt ja, blev jeg lidt i tvivl om jeg måske skulle have tænkt mig lidt mere om, for jeg anede ikke hvad jeg havde sagt ja til, griner Rene.

To dage før deadline gik de igang og fulgte nøje en plan som Britta havde lagt for optagelserne. Halvanden time senere var de færdige og redigeringen kunne begynde. I dag er den set af mere end 18.000 mennesker.

TIDSPRES OG UDFORDRINGER

Påske blev startskuddet for produktion af påskegudstjenester fra sognenes kirker:

-Det var virkelig et tidspres, hvor vi optog i ugen op til palmesøndag, og Britta lærte rimelig hurtigt at redigere og få styr på videoproduktion, fortæller Rene om de udfordringer der blev tacklet efterhånden som de opstod. Men det var ikke kun udfordringer det hele: -Det gav også en frihed, for når man er udenfor de vante rammer og den almindelige liturgi, så er der også en frihed til at putte nogen andre ting ind.

Britta bryder ind og fortæller, at en af de gode ting var, at man kom rundt i alle sognets fire kirker. -Så tænkte jeg også at jeg kunne være præsten og Britta kunne byde ind med de lidt skæve ting. På den måde kunne det give både en alvorlig og en sjov side, supplerer Rene.

KONKURRENCER OG LAGKAGER

De sjove vinkler kom både til udtryk i gudstjenesterne men også i mange af de små videoklip til kirkens børneklub Zebra, hvor det blev til kærlige drillerier mellem irke- og kulturmedarbejderen og præsten. Noget som endte med et særligt konkurrenceafsnit.

-Det handler om at finde noget, der kan få den anden lidt på glat, griner Britta og Rene følger op: -Og der skulle så være noget til vinderen og taberen i den konkurrence, og det blev lagkagerne.

Her fik taberen af konkurrencen den fornøjelse at få en lagkage i hovedet til stor morskab for vinderen. -Jeg tænkte, der skulle være lidt på spil, så man yder sit bedste når kagen står på bordet, siger Rene med et skævt smil. ►

Han havde bare ikke forestillet sig, at det var ham, der endte med at få kagerne i hovedet hver gang.

INTET SOM DET PLEJER

På mange måder blev det, at blive kastet ud på dybt vand med nye udfordringer, en god oplevelse som nyansat kirke- og kulturmedarbejder.

-Corona har gjort, at jeg som ny har fået lov til at lære mine kollegaer at kende helt anderledes end jeg ellers ville have gjort. For mig har det ikke været en ØV-tid. For her var det ikke kun mig der var ny, her var alle nye i det her. Her var der ikke nogen der kunne trække kortet, at sådan plejer vi at gøre. Vi skulle bare igang. For mig blev det meget værdifuldt, siger Britta Vig Carlsen.

KANAL BREAKING

Da kirkerne stod foran at skulle åbne igen, tænkte Rene, at det var en stor nyhed, der skulle deles med resten af sognet. Til den anledning skiftede han præstekraven ud med solbriller, kasket og en farverig mikrofon, inden han stillede sig op for at interviewe provst Carsten Hoffmann til den nyoprettede Kanal Breaking.

-Og det var jo ud fra at det var breaking news at kirkerne genåbnede griner Rene.

Det blev til den første af en lang række indslag, som har bragt den farverige mikrofon rundt i alle afkroge af sognene. Fra genbrugsbutikker til klokketårne, og det kan have sin fordel at stå med kasket og solbriller fremfor præstekrave.

-Jeg tror jeg er en lille smule inspireret af Britta, som til påskekudstjenesterne var skuespilleren og jeg var den alvorlige præst. Hun kunne tillade sig at sige og spørge om noget, som var skævt i forhold til det jeg var ved at sige. Hvor jeg både blev en lille smule forvirret og hylet ud af det, og hvor jeg tænkte: Hvorfor spørger hun lige om det? Så snart man har en rolle, så giver det en ping-pong, som ellers ikke er der. Så hvis jeg havde stillet mig op som præst med præsteskjorten på, så ville det have blevet et andet slags interview, smiler Rene Vejen Jensen

KANT-STENS-SAMTALER

Men videoer løser ikke alle kirkens problemer med at nå ud til folk. Efter at kirkedørene

er åbnet igen, kan de mærke at der kommer færre til gudstjenesterne.

-Både fordi vi ikke må være så mange og fordi nogen også er mere forsigtige. Det kan være børnefamilierne som ikke vil tage pladsen op for andre, fortæller Rene.

-Og jeg havde en ældre dame som skulle have hjælp til Youtube, så hun kunne se det der, så hun ikke skulle tage en plads op for andre i kirken, supplerer Britta.

Det har også skabt en debat i menighedsrådet om de skulle fortsætte med at filme, og det er endt med at de har sat penge af til udstyr som kan stå fast til at filme gudstjenesterne.

-Der er mange af pensionisterne som er kommet med på det digitale. De har mod på det og fundet ud af, hvordan det fungerer med hjemmeside, Facebook og Youtube. Men så er der også de aller-ældste, som ikke er kommet med. Det har sat noget igang om, hvordan vi kan være menighed for dem, der ikke kan komme om søndagen. Det er noget som coronaen også har skubbet til, at det er noget vi skal

gøre noget ved, kommer det efterhængtsomt fra Rene.

-Vi har prøvet at lave kant-stens-samtaler, fordi vi ikke måtte komme ind til folk, så kunne vi mødes udenfor døren ved kantstenen, siger kirke- og kulturmedarbejder Britta Vig Carlsen.

-Det er tænkt som husbesøg ved fordøren, hvor man kan stå og tale sammen, og det var også det som startede husmenigheden, hvor vi holder en lille gudstjeneste hjemme hos en, og samles på en meget forsigtig måde. For der er nogen steder hvor der er meget stille på grund af coronaen, slutter sognepræst Rene Vejen Jensen. ■

FAKTA

Facebook:
<https://www.facebook.com/vnttpastoratv>

Tekst: Undervisningsleder og teologisk specialkonsulent Henning Kjær Thomsen . Foto: Shutterstock og Henrik Helms

Coronakrisen kom over os som en tyv om natten. Fra den ene dag til den anden blev samfundet lukket, talrige restriktioner opstillet og det nye i situationen understreget igen og igen. ”Vi har aldrig prøvet noget lignende; vi kommer til at begå fejl – for vi asfalterer, mens vi kører”, lød et af de billedudtryk, der gjorde størst indtryk. Og hos adskillige samtidig forstærkede utrygheden. For hvis der ikke er pålidelige erfaringer, er der vel heller ikke brugbare prognoser? Hvem ved så, hvad der giver mening?

Hvad er meningen?

LEV I NU'ET

"Det gælder om at leve i nu'et", formaner en udbredt vending. Men det passer ikke. Eller rettere: det passer kun, hvis "nu'et" på den ene side er båret af en fortid, som på den anden side afstikker rammer for fremtiden. Et "nu" derimod – uden hverken forståelig fortid eller forhåbentlig fremtid er et mareridt. Ja, i sundhedsvæsenet ligefrem en diagnose. Den hedder "demens" og den sygdom ønsker ingen for nogen.

Der er derfor intet, der truer, som et løst gående "nu". Det er slet og ret angstprovokerende! Fordi det er orienteringsløst og fremmer følelsen af at være både udsat og udleveret.

TEORIERNE

I den situation er strategier dyre. Alligevel dukker udsalgs løsninger op. Fra de helt platte, at hele pandemien bevidst er iværksat af kineserne, de multinationale eller blot Bill Gates – for egen vindings skyld. Over de gennemskueligt politiske, at den giver den siddende regering et urimeligt monopol og dermed tilsvarende fordele. Til de teologiske, at sygdommen er Guds indgriben i en stadig mere frafalden verden.

Konspirationsteorier og partipolitik kan vi lade ligge. Men teologien er ganske enkelt for vigtig til at overlade til vores krybdyrshjerner. Så umiddelbart forståelig dens reaktion i

øvrigt er. Den udspringer af vores spontane fornemmelse, at vi må værge for os. Når tilfældigheden angriber, skal der findes et forsvaret. Og da ingen andre har sikre manualer, må Gud lukke hullet. Det hele bliver da en guddommelig plan.

Med coronaen har Han ikke blot mindet os om, at vi er dødelige. Men også bremsset den nedbrydelse af klimaet, vi udmærket ved, vi ikke kan fortsætte – tvunget os til at blive opmærksomme på vore nære relationer – indse at de gratis glæder er uvurderlige osv.

HVEM LUKKER HULLERNE

Det letter måske i øjeblikket, men det er en stakket frist. For det spænder Gud for vore meningers vogn. Den tyske teolog, Dietrich Bonhoeffer, siger det på denne måde:

"Det er igen blevet helt tydeligt for mig, at man ikke kan lade Gud fungere som den, der lukker hullerne i vores manglende erkendelse. Når nemlig så erkendelsens grænser hele tiden skubbes længere ud – hvilket er sagligt uomgængeligt – bliver Gud også skubbet længere og længere væk med dem og befinder sig folgelig på et forsats tilbagetog." ("Min tid er i dine hænder", Aros 2006, side 152)

Og da er Gud ikke længere Gud, men er blevet en forlegenhedsløsning.

Bonhoeffer skrev dette den 29. maj, 1944. Da han sad i nazisternes fængsel i Tegel, Berlin. Da var det for længst gået op for ham, at det gyldige begreb om en almægtig Gud, der griber ind og lægger til rette, er afgang ved døden. For det skete allerede med 1. verdenskrig, som i virkeligheden var det gamle Europas borgerkrig.

I den stod broder nationerne netop i kø for at gribe til det sidste argument: "Det er Guds vilje, at vi vinder." Det hævdede tyskerne og det sagde man i både England og Frankrig. Men den Gud – det begreb om gud – de hver for sig appellerede til, mod den anden. Var jo den samme. Og da bryder begrebet sammen. Gud er gud for alle eller for ingen.

GUDS VILJE

Derfor siger den danske historiker Henrik Jensen helt umisforståeligt: Efter 1. verdenskrig har ethvert offentligt argument med "Guds vilje" mistet sin mening. Hvad vi også udmærket er klar over. Ingen politiker ville f.eks. i dag slippe ustraffet fra at begrunde et forslag med "Guds gunst". Krigen er på denne måde den "øjeblikkelige modernitet", forstået som "Guds død".

"Men hvad betyder det egentlig i kulturel forstand – Guds død? Ja, det er ikke en teologisk stillingtagen til Guds faktiske eksistens... Det er snarere et forsøg på at indkredse – ►

ikke hvornår Elvis forlod bygningen, men hvornår det bliver klart, at han ikke kan kaldes tilbage,” Henrik Jensen. (”Ofrets Århundrede”, Samleren 1998, side 289).

Mennesket er blevet alene og kulturen har mistet sin entydige retning og mening.

Pointen er nu, for Bonhoeffer, at Guds forsvinden trækker menneskets med sig. Det sker konkret i 2. verdenskrig. Hvor det bliver højest usikkert, hvad et menneske er. Ja, om man overhovedet kan tale om ”menneskelighed” længere, når de kan behandle hinanden så grænseoverskridende, som KZ-lejrene er vidnesbyrd om.

Og vidste vi det ikke før, bliver det krystalklart med Primo Levis ikoniske erindringsbog om forholdene i Auschwitz. Den siger det allerede med sin titel: ”Hvis dette er et menneske” (Forum, 1976) Hvad et menneske er, står med andre ord ikke længere fast. De religiøse begreber om en almagt i det høje, der lægger til rette og om mennesker hernede, der agter hinanden, er dermed begge forsvundet. Og kommer ikke tilbage. Religionen er væk. ”Vi går en fuldstændig religionsløs tid i møde”, konkluderer Bonhoeffer side 124. Og så fortsætter han: Nu handler kristendom heller ikke om religiøse begreber, men om mennesket Jesus fra Nazareth. Der lever et så konsekvent menneskeliv, at det må være fra Gud.

HVAD ER NEMLIG KARAKTERISTISK FOR HAM?

- At han overalt og konstant lever for sit medmenneske og aldrig har en skjult dagsorden om, hvad der gavner ham selv.

- At han på denne måde giver sig selv væk til de andre, indtil han har givet sig op.

- Så kun de andre fra da af kan forsætte hans virkelighed i verden – gennem deres liv med hinanden.

Hver gang ”Gud” og ”menneskeligheden” forsvinder, meningen går under og fortvivlelsen stiger, bliver det da tilbage. At vi giver hinanden livet. Det kan ikke engang det meningsløse forhindre. Det er Guds almagt – ikke over eller bag verden – men midt i den. Fandtes der en forklaring, kunne jeg aflevere den og gå. Nu er der ingen, derfor er jeg nødt til at blive hos dig.

Corona eller ej – det er evangeliet. ■

JEG BLEV SENDT UDENFOR DØREN

Tekst: Henrik Helms . Foto: Henrik Helms

- Vi står normalt midt i kaos og er med inde, om ikke på operationsbordet, så lige i nærheden, hvor tingene sker her og nu.

Det er ord Troels Laursen bruger til at beskrive sin normale hverdag som sygehuspræst på Farsø Sygehus, og da coronaen ramte Danmark var Troels Laursens første tanke, at det hurtigt kunne komme til at se ud som hos hans italienske kollegaer, hvor katolske præster døde på striben i byen Bergamo.

-Et eller andet sted tænkte jeg, da jeg så alle de lastbiler der kørte kister væk, at det også kunne blive på mit sygehus.

EN FORM FOR RYSTELSE

Det hele gik stærkt. Farsø Sygehus lukkede ned om torsdagen og åbnede som coronahospital om tirsdagen klar til at tage imod 100 patienter. Men uden Troels Laursen indenfor sygehusets mure.

-Da alting blev lukket ned, var der pludselig ikke plads til mig nogen steder. Ens identitet blev forstyrret fordi man plejer at være der, hvor der er krise. Det var en form for rystelse med tanken om, at hvis præsten ikke skal være

der, hvad skal jeg så. Der er slet ikke brug for mig.

Det kradsede i Troels Laursens selvforståelse og bragte ham kortvarigt ud af kurs.

-Tanken om at dem jeg kendte og plejede at arbejde sammen med stod i frontlinjen, og så kunne jeg ikke være bagved og passe på dem. Det var sådan lidt en identitetskrise, indtil at vi fandt ud af, at så hurtigt gik det ikke i Danmark. De 100 sengepladser vi havde på Farsø Sygehus kom næsten ikke i brug. Jeg tror det højeste tal var 12, fortæller Troels Laursen.

NÅR LIVET ER PÅ SPIDSEN

Troels Laursen elsker sin blandede hverdag, hvor han kan være en almindelig sognepræst med konfirmander og barnedåb den ene dag og så samtidig være derinde, hvor livet er sat på spidsen når han skifter sognet ud med sygehuset.

-Du kan ikke slippe afsted med at sige hvad som helst, når du møder folk i krise på

sygehuset. De vil have svar og de vil have det i et forståeligt sprog. Du kan ikke komme med floskler. Du slipper ikke levende fra det, hvis du ikke er der og kan sige noget om Gud og om livet. Det synes jeg er vildt spændende.

Det var heller ikke uvilje, der havde sendt Troels Laursen udenfor døren på sygehuset da Danmark lukkede ned, men mere et system, der skulle arbejde hurtigt og effektivt.

-Jeg tror at når sådan et beredskab kører ind i et logistisk kæmpe svinghjul, så ryger de der ikke står på lønningslisten ud. Selv om vi er med til daglig, så er der simpelthen noget der går i exel-ark og det er effektivt, kommer det eftertænksomt fra Troels.

Så i den første tid blev kontakten til sygehuset over telefonen, hvor det pressede personale fik mulighed for at kunne snakke med deres sygehuspræst.

-De kunne ikke komme hjem til deres børn, og havde selv-isoleret sig. Meget foregik på telefon og når man plejer at være analog, så var det også lidt en ny måde at skulle lave sit arbejde på. ►

Der må kun være få på stuen, for vores patienter har kort rest levetid, som det så smukt hedder.

EN SIKKERHEDSVENTIL

Troels beskriver sig selv som en sikkerhedsventil i forhold til personalet, hvor der ikke er noget der skal skrives ned nogen steder, når der bliver snakket med sygehuspræsten.

-Det bliver et frikvarter, en pause, hvor man kan vende det man synes er svært, fortæller Troels Laursen.

- Man kan sige de jo kan bruge deres egen præst, sige, men jeg tror, at det at jeg er en del af systemet, men alligevel udenfor systemet, gør at jeg ikke starter fra nul, fordi de kender mig og jeg kender deres arbejdsvilkår.

Samtalerne med personalet er en stor del af hans arbejde, men patienterne er de vigtigste. På afdelingen hvor de giver lindrende

behandling, er det sted hvor der er mest brug for Troels. Det er hvor folk kun har udsigt til at leve i tre til seks måneder mere, selv om livet slet ikke burde være slut. De indlagte kan være fra 18 år og opefter.

-Det er samtaler med den syge og med pårørende om, hvordan klarer vi den tid her der står foran os.

HVERDAGEN ER TILBAGE

Samtaler som Troels igen kan holde på sygehuset som han er tilbage på. Til en hverdag der næsten ligner den han forlod.

-Vi må ikke have så mange besøgende som vi plejer at have. Der må kun være få på stuen, for vores patienter har kort rest levetid, som det så smukt hedder. Når vi har folk i

samtalerummet, så skal vi også have sprittet af og vasket ned. Så det er ikke helt normalt, men så tæt på som det kan være i den her tid, siger Troels Laursen

Og tankerne der ramte ham da han så billederne fra Italien, er også anderledes nu. Han ved godt hvad han vil gøre hvis en anden bølge af corona skulle sende ham udenfor døren igen.

-Jeg vil være mere aktiv for at komme ind på banen, og også turde sige: Ved I hvad...jeg kommer!

For jeg tror at der er nok at gøre, så vi skal blot gøre opmærksom på os selv og spørge, hvor skal jeg være henne?

FAKTA

Udover sygehuset i Farsø har Viborg Stift sygehuspræster tilknyttet sygehuse i Viborg, Herning, Holstebro og Skive. Her oplevede sygehuspræsterne at være med på covid-afsnittene helt fra begyndelsen. Folkekirken har godt 90 hospitalspræster tilknyttet sygehuse, hospitaler og psykiatriske hospitaler landet over.

Hospitalspræsten står til rådighed for både pårørende og patienter uanset sygdomsforløbets karakter.

Hospitalspræsten står også til rådighed for sundhedspersonalet, som kan have brug for at

tale om svære oplevelser i forbindelse med eksempelvis dødsfald eller alvorlig sygdom blandt både patienter eller personale.

Beredskabpræsterne i Viborg Stift samarbejder også med Det Veterinære Beredskab og tilbyder samtaler til eksempelvis de berørte minkavlere, der er ramt af COVID19.

Mange oplever, at det er en lettelse at vende sine overvejelser med en udenforstående, der hverken er pårørende eller en del af systemet.

Mit bedste CORONA BILLEDE

Vi har bedt folk sende billeder ind, der beskriver hvordan hverdagen og folkekirken blev forandret, da corona-pandemien ramte Danmark, lukkede kirkerne og sendte danskerne hjem.

Hvad gør man, når man elsker at synge, men pludselig ikke må mødes sammen om det længere? Organistassistent ved Ikast Kirke, Ellen Østergaard Gravesen, hoppede sammen med mange andre korledere landet over på nettet. Det har været en meget anderledes oplevelse, men fantastisk at kunne se hinanden snakke og grine sammen. Især da alt var mere eller mindre lukket ned, gav det den gode fornemmelse af at: ”de andre er stadig derude et sted”.

Foto: Ellen Østergaard Gravesen, Organistassistent Ikast kirke

Drive-in & fly-in gudstjeneste Store Bededag på Ejstrupholm Flyveplads.

Foto: Lene Yde, kirke-kulturmedarbejder ved Ejstrup & Gludsted Kirker.

I Gjellerup havde de stillet et kors frem med hønsetræd på, og en stor spand med påskeliljer. Folk kunne så tage en blomst og sætte i korset. Allerede halvanden time efter korset var sat frem, var det fyldt op af påskeliljer, efter folk havde været forbi kirken påskemorgen.

Foto: Inge Marie Kirketerp Hansen. Præst Gjellerup kirke

Klar til Babysalmesang hjemme i stuen, hvor Dorte sendte live i en lukket facebookgruppe to gange om ugen.

Foto: Dorte Klokmoose, Kirke- og kulturmedarbejder i Snebjerg Kirke

Man var nødt til at aflyse flere af de planlagte skole-kirke projekter i foråret. Samtidig var skolen forpligtet på at lave meget af deres undervisning udendørs.

Derfor lavede de i Fonnesbæk kirke et udendørs kirkeløb: "Kan du huske din kirke" med 10 opgaver fordelt langs det 1,6 km lange kirkedige.

Mange klasser gjorde brug af kirkeløbet og lærerne var meget begejstrede.

Foto: Tina Bøcher, Sognemedhjælper i Fonnesbæk og Isenvad kirker

Natalia har altid en salmebog i bilen til samtaler og husbesøg. Men nu har salmebogen fået selskab af håndsprit:

Foto: Natalia Packert
Andresen, præst Skive kirke

Coronavenligt "påskeløb" på Skive kirkegård, lavet af Kirke- og kulturmedarbejder Mette Thybo Jensen. Her hoppes et "Hosianna"

Foto: Natalia Packert
Andresen, præst Skive kirke

Goodiebags til alle konfirmander som gik alene hjem og ventede på at komme i skole:

Foto: Natalia Packert
Andresen, præst Skive kirke

Afstandsmarkering på kirkebænke forud for første gudstjeneste efter nedlukningen

Foto: Natalia Packert
Andresen, præst Skive kirke

Børnekirke via zoom.

I Skive havde de sendt hilsner til dem der plejede at komme i børnekirke. De havde fået slikkepinde, tegneark og solsikkefrø og var samtidig inviteret til virtuel gudstjeneste.

Mette Thybo Jensen og Natalia Packert Andresen sad på deres vante plads i kirken, som børnene kender det og børnene sad hjemme i sofaen eller køkkenalrummet, og da en mor slukkede for skærmen men ikke lyden, lød en frejdig sang fra et af børnene "Jeg har ingen bukser på" til stor morskab for de andre børn hjemme i stuerne.

Foto: Natalia Packert
Andresen, præst Skive kirke ►

Sognepræst Peter Fischer-Nielsen indrettede under nedlukningen et samtalehjørne i sin have i Højbjerg. Her kunne man komme og få en kop kaffe og en snak på behørig afstand.

Foto: Peter Fischer-Nielsen, præst Højbjerg og Elsborg Sogne

Påskedag blev der sat påskeliljer frem ved den lukkede kirkedør i Højbjerg og Elsborg. Folk kunne tage en påskelilje og lægge den på en grav eller tage den med hjem og sætte den i en vase. Der blev også lagt chokoladeæg frem til børnene.

Foto: Peter Fischer-Nielsen, præst Højbjerg og Elsborg Sogne

Sognepræst Peter Fischer-Nielsen etablerede en vandresti gennem præsteskoven bag Højbjerg Kirke. Her kunne man gå igennem påskens dage. Bibelvær, salmevær og børneaktiviteter var sat op på skilte, man mødte på stien. Efter påske blev stien omdannet til en permanent vandresti, hvis tema løbende vil blive udskiftet.

Foto: Peter Fischer-Nielsen, præst Højbjerg og Elsborg Sogne

Da konfirmanderne kom tilbage efter corona-nedlukningen, var de med ude og gå på kirkestien, hvor påsketemaet nu var erstattet med et nyt: Fra vugge til grav.

Årets konfirmander fra Højbjerg og Elsborg Sogne skulle efter planen være konfirmeret Store Bededag. Men det lod sig ikke gøre på grund af corona. I stedet blev de inviteret på hygge i præstegårdshaven. Den 30. august fik de deres konfirmationsdag.

Foto: Peter Fischer-Nielsen, præst Højbjerg og Elsborg Sogne

Præster og teknik

Foto: Britta Vig Carlsen, kirke og kulturmedarbejder Vildbjerg kirke

Knap 30 konfirmander fik en anderledes konfirmations-oplevelse, da de blev konfirmeret i Harboøre centret. På den måde kunne de have 15 familiemedlemmer med.

Nu hvor man ikke kunne give hånd havde alle fået en hånd på en pilekvist som de kunne bruge til at give hånd til hinanden.

Foto: Henrik Vinther Krogh

Et smukt udtryk for opfindsomheden i påsken var denne påsekors-port ved Egeris kirke, som vores kirketjenere lavede forarbejdet til, og som blev besøgt af rigtig mange forbipasserende på påskedag og 2.påskedag. Der stod spande med påskeliljer, som man kunne flette ind i trådværket, der dannede et kors.

Foto: Betty Ahrenfeldt

150.000 så med hjemme fra stuerne, da der blev holdt påske gudstjeneste i en tom domkirke i Viborg. Gudstjenesten blev holdt af biskop Henrik Stubbjær og var produceret af Viborg Stift for Danmarks Radio.

**SÅDAN SER VI
UD, NÅR VI
SMILER**

Vejledning fra Gjellerup kirke så folk ikke er i tvivl om hvordan man ser ud når man smiler med mundbind. ■

”

Som det første efter nedlukningen af folkekirken var det vigtigt, at vi ikke gik i panik og begyndte at lave alt muligt hver for sig.

KIRKEN LUKKER IKKE PÅ VORES VAGT

Omstillingen til digitalt kirkeliv var i Viborg Domkirke en fælles proces i menighedsrådet og med kirkens personale, hvor kvalitet, økonomi og nærvær i gudstjenesten skulle sammentænkes. Her fortæller domprovst Thomas Frank om forløbet og de tanker, det satte i gang hos ham.

Fortalt til: Inge Haandsbæk Vestergaard . Foto: Henrik Helms

Da kirkerne lukkede i midten af marts, stod særligt én ting klart for mig. Det var, at vi i Domkirken skulle fortsætte med at holde gudstjeneste. Der har været holdt gudstjenester i kirken lige siden den blev opført i 1100-tallet, og derfor var det vigtigt, at vi ikke tog den ud af funktion som helligsted. Det lykkedes vi med ved fælles tiltag.

Som det første efter nedlukningen af folkekirken var det vigtigt, at vi ikke gik i panik og begyndte at lave alt muligt hver for sig. Vi blev i Domkirken enige om, at vi skulle sende digitale gudstjenester, og ritualliturgien til dem fandt vi ud af samlet i menighedsrådet, sådan som der står i menighedsrådsloven. Folkekirken er jo bygget op omkring det lokale sogn, og det er menighedsrådet, der har ansvaret for kirkens liv og vækst. Det ansvar viser sig ved, at man lokalt skal bestemme, hvordan man har gudstjeneste på stedet. Det er vigtigt, at det sker i dialog. Nogle gange er man nødt til at gå den besværlige vej, for at det bliver rigtigt.

Den første søndag efter nedlukningen optog vi en kort gudstjeneste med simpel liturgi og lagde den på nettet. Liturgien skulle være genkendelig, men kortere, så vi præster har fået øvet os i at lave kortere prædikener.

Senere udbyggede vi konceptet med live-streaming. Vi holdt det simpelt og streamede fra en mobiltelefon, bortset fra den søndag, hvor vi sendte en professionel gudstjeneste på DR1. Provsten kom op i mig, for vi kunne godt have hyret et firma til at stå for teknikken alle søndage, men økonomisk ville det være urealistisk. Derudover var det vigtigt, at gudstjenesten foregik samtidig med, at folk sad og så det derhjemme. Samtidigheden er med til at skabe en autentisk gudstjeneste. Vi beder og synger sammen, og vi hører det samme samtidig.

Derudover var det vigtigt, at præsten ikke fyldte det hele i videogudstjenesterne. Det handler om at få flest muligt ansigter på. Man er jo mange om at lave gudstjeneste, og derfor skal man også kunne se organisten og kirkesangeren i videoerne, selvom det måske så lidt rodet ud.

Da det var første gang, vi prøvede det her, var der ikke nogen forventninger om et højt teknisk niveau. Det var lidt som i den tidlige kristne kirke, hvor man ikke havde katedraler, men måtte mødes på en mark om budskabet. I princippet er det ligegyldigt, hvad rammerne er – gudstjenesten er båret af budskabet. ►

Det vigtigste under nedlukningen var, at kirkens ånd ikke blev glemt, og det skulle vi facilitere.

Vi fik nogle meget begejstrede tilbagemeldinger, men der var også nogle, som synes videokvaliteten og lyden kunne have været bedre. Kritikken kom dog mest fra folk udefra, vores egne sognebørn udtrykte glæde over det. Da jeg interviewede et par ældre damer i en anden sammenhæng, fortalte de mig, hvad det havde gjort for dem at kunne klikke ind på nettet og følge med i gudstjenesterne, selvom de var så simple. Men hvis kirkebygningerne skal lukke igen på et tidspunkt, kan det godt bekymre mig, om der er skabt en forventning om, at vi har styr på det og kan sende noget af høj kvalitet. For mig er de to vigtigste ting, at der er samtidighed i udsendelsen, altså at det foregår live, og at økonomien kan holde til det.

Det glædede mig at opdage, at der udover de faste kirkegængere var nye, der kom til og så med. Men så venter den næste udfordring: Tager man kirkegængere andre steder fra? Vænner vi os til at surfe rundt mellem kirkerne frem for at være en del af den fysiske menighed? På den måde står vi lidt ved et vadede i forhold til fremtiden. Det er vigtigt for Domkirken, at vi begynder at tænke digitaliseringen ind i vores arbejde, og det bliver en økonomisk tung opgave og vil give forpligtelser i forhold til, at vores systemer skal have et vist niveau. Vi er først lige ved at lande efter coronatiden, men det er noget, vi skal arbejde videre med, og som vi på sigt skal finde en løsning på i menighedsrådet.

Det vigtigste under nedlukningen var, at kirkens ånd ikke blev glemt, og det skulle vi facilitere. Vi har lært, at vi kan være kirke på mange måder, selvom kirken ikke er åben, og at der også er et behov for, at vi er kirke på mange måder. Men en ting er helt sikkert: Kirken lukker ikke på vores vagt. ■

FOLKEKIRKENS fremtid

Tekst: Niels Arne Christensen, provst Holstebro . Foto: Henrik Vinther Krogh og Henrik Helms

Mens jeg sidder på mit kontor og skriver dette og jeg kigger ud af vinduet, registrer jeg, at udsigten den samme, som den plejer at være. Rosenbedet, rododendronbuskene, tjørnehækken, byens rødstenede muremestervillaer på den anden side af skellet og de to forvoksede graner. Alting ser ud som i går, og som sidste år ved denne tid og som det stort set har set ud de sidste 10 år. Det er trygt og godt. ►

RAMT AF NYE GRÆNSER

Men når jeg ser ind i min skærm, ruller nye digitale informationer ind om, at coronapandemien ser ud til at være i sin anden bølge. Tallene på smittede i Danmark er på sit højeste niveau indtil videre. Vi står foran nye politiske indgreb. Europa er orange. I Frankrig er der indført udgangsforbud. Vi er blevet ramt af nye grænser og har ikke mulighed for at rejse frit, medmindre det er digitalt.

Når jeg kigger ud af præstekontorets vinduer og når jeg kigger ind i nyhedsstrømmen i Windows, er noget, som det plejer at være, og noget andet er helt forandret pga. af den ”ubehagelig gæst”, som vi har fået på besøg.

FREMTIDEN FOR FOLKEKIRKEN

Det rejser en række spørgsmål: Hvordan ser fremtiden ud for folkekirken, hvis covid-19 er noget, der er kommet for at blive i længere tid? Hvilke vilkår vil vi være underlagt som kirke? Hvordan skal vi navigere? Hvad skal vi være opmærksomme på og hvad skal vi som menighed, medarbejdere, præster, provster og biskopper gøre for at revitalisere kirkelivet, hvis det er det, der er øverste punkt på

dagsordenen i nærmeste fremtid? Skal vi holde gudstjenester på en anden måde, end vi har gjort hidtil? Flere og i mindre enheder? Skal vi være digitalt og analogt tilstede på en anden måde i samfundet og der hvor mennesker er – end hidtil? Et afgørende spørgsmål er – så vidt jeg kan se: Hvordan kan vi være medskabere på folkekirkens fremtid under forandrede vilkår, og vise rettidig omhu?

EN FÆLLES OPGAVE

Det er en fælles opgave, hvor vi har brug for hinanden, men også kigge udad og lytte til andre stemmer, end vi måske har for vane at konsultere.

FLYTTE FOKUS

Jeg ser en spændende opgave, for de nye menighedsråd, at tage fat på, i dialog med medarbejdere og menigheden lokalt. Jeg tror, at vi skal flytte fokus fra at tænke, at vi skal transformere ”det vi plejer” så det kan passe ind i vores nye virkelighed. Jeg tror vi skal tænke ud af den berømte boks, lytte til alle kloge stemmer i tiden, og finde nye spændende veje, og udsigter hvori vi skal være folkekirke lokalt.

”

Det er en fælles opgave, hvor vi har brug for hinanden, men også kigge udad og lytte til andre stemmer, end vi måske har for vane at konsultere.

HER ER BLOT NOGLE FÅ NEDSLAG, HVOR JEG SER FOLKEKIRKEN BEVÆGE SIG I MOD I FREMTIDEN

- Øget fokus på rengøring. Spritstandere, desinfektionsmidler, udluftningsrutiner m.m. implementeres og handlingsplaner justeres løbende. Rengøring og afvikling af arrangementer bliver en standardproblematik.
- Øget fokus på folkekirkens bygningers indretning. Automatisk døråbning. Anderledes indgangspartier i sognegårde samt indretning af rum, når covid-19 eller lignende vira er en del af fremtiden. Fokus på materiale- og inventarvalg m.m. til indretning af kontorer, kirkerum, sognegårde. Altså: Nye standarder for eksisterende bygning og når der laves nye anlægsaktiviteter.
- Digitale møderum bliver normalt - altså langt hyppigere end nu. Øget afvikling af menighedsrådsmøder og udvalgsmøder digitalt. Derfor skal der udarbejdes en bevidst implementeringsplan således at kvaliteten sikres og den nødvendige lovgivning skal være på plads.
- Analoge møder afholdes, når det er nødvendigt og kvalitativt begrundet.
- Øget digital og analog sjælesorg/husbesøg. Altså: Forøget fokus på at være nærværende og komme ud til mennesker i sognet.
- Mere fokus på det udadrettede arbejde, hvor præster og kirke- og kulturmedarbejder skal ud til mennesker og institutioner – altså en bevægelse fra ”kom til os” til ”må vi komme til jer?”.
- Øget fokus på det vegetative og mindre enheder. Stormøder og sogneaftner med foredrag udfases. Familien, nære venner ol. kommer i centrum, hvor kirken skal være til stede på en ny måde.
- Kirken vil og skal være endnu mere tilstede digitalt. Streaming af gudstjenester og andagter/refleksioner bliver normalt. Digitale fællesskabsrum vil findes i mange variationer.
- Vi vil se flere gudstjenester i mindre enheder og liturgiske forandringer som en nødvendighed.
- Lørdagsdåb bliver standard ■

VENTETID

Viborg Stift tilbyder alle muligheden for at åbne en låge i en digital julekalender, hver dag i 28 dage frem mod jul.

Tekst: Henrik Helms Foto: Tobias Helms

Troels Laursen, der er sygehuspræst og kunstanmelder vil tage os med rundt på en visuel rejse til 27 kirker i Midt- og Vestjylland, som vil danne rammen for Viborg Stifts julekalender.

Her finder han store og små kunstværker, der kan fortælle historier om det vi venter på frem mod jul. Allesammen værker der ikke er mere end 50 år gamle.

Serien hedder Ventetid og de små korte film på 3-4 minutter kan ses på Viborg Stifts hjemmeside og på Facebook. De kan også

ses som fire længere programmer på TV MIDTVEST, hvor de bliver sendt på de fire advents søndage.

KUNST OG POESI

Optagelserne til serien begyndte i august, hvor værten Troels Laursen og fotograf Henrik Helms har kørt Viborg Stift tyndt, for at stille skarpt på smuk kunst tilsat poetisk eftertænksomhed.

-Jeg er optaget af, hvad de kunstværker fortæller om den kristne tro og hvordan de tolker den menneskelige tilværelse. Og på den

her rundtur vil jeg gerne være med til at åbne en flig af den skatkiste vi har af den nyeste kirkekunst og deres fortællinger, fortæller vært Troels Laursen.

-Og jeg kunne ønske at flere efter de her små appetitvækkere, selv vil tage rundt og se på al kunsten, både i ferien og ved gudstjenesterne og på den måde selv opleve, at kunsten "taler" til dem.

EFTERTANKE

Tanken er, at det ikke blot skal være en gennemgang af særlige kunstværker, men også

Jeg har altid fundet adventstiden ganske fantastisk. Det er en tid fyldt med forventning. Det er en tid, hvor der peges frem imod noget større. På samme måde er det med kunsten i vore kirker. Kunsten peger hen imod noget større – en Guds virkelighed som rummer hver enkelt af os”

Henrik Stubkjær, biskop

være noget der kan give os allesammen anledning til eftertanke.

-Troels har vist sig som den fødte tv-for-tæller, der på sin helt særlige og personlige måde giver mig noget at tænke over op til jul, fortæller fotograf og producer Henrik Helms.

Efter optagelserne sluttede i slutningen af oktober, er alt materialet blevet set igenem, tilsat speak og musik og redigeret sammen til 28 afsnit. En ide som har rumsteret i Troels Laursens hoved længe.

-Vi har valgt at lave hele 28 små afsnit, for at følge hele adventstiden fra første søndag i advent og så helt frem til og med juledag, hvor julen for alvor fejres i kirken og vores ventetid er ovre.

Som en ekstra bonus tager vi også lige Hellig Tre Kongers aften med den 6. januar, hvor julen er slut og vi er godt i gang med det nye år, siger Troels Laursen.

Der er værker nok at besøge, og rejsen har bragt Troels og Henrik rundt til alle provstier i Viborg Stift.

KIRKERNE VI BESØGER

Serien begynder 1. søndag i advent og er i alt på 28 afsnit og du kan se her hvilke kirker vi besøger hvornår.

29. november	Lemvig kirke
30. november	Viborg domkirke
01. december	Hjorthede kirke
02. december	Viborg domkirke
03. december	Resen kirke
04. december	Hedeager kirke
05. december	Hjerm Østre kirke
06. december	Mejdal kirke
07. december	Viskum kirke
08. december	Vile kirke
09. december	Sdr. Rind kirke
10. december	Aalestrup kirke
11. december	Lind sognehus
12. december	Tjørring kirke
13. december	Søndermarkskirken
14. december	Thyborøn kirke
15. december	Nørrelandskirken
16. december	Nr. Felding kirke
17. december	Svingelbjerg kirke
18. december	Ikast kirke
19. december	Dybe kirke
20. december	Skarrild kirke
21. december	Ellebæk kirke
22. december	Løgstør kirke
23. december	Foulum kirkegård
24. december	Nr. Nissum kirke
25. december	Naur kirke
06. januar	Feldborg kirke BONUS AFSNIT

TILMELD DIG

Vil du modtaget et nyt julekalender afsnit hver morgen i din indbakke kan du tilmelde dig vores mail-service.

Du kan tilmelde dig på viborgstift.dk/ventetid og samtidig også læse mere om serien der. ■

Folkets kirke

Tekst: Henrik Helms . Foto: Henrik Helms

Den danske folkekirke består af godt 4 millioner medlemmer som er bosat i 2158 sogne, der bliver bestyret af 1670 menighedsråd, der har omkring 2000 præster ansat. Sognene er inddelt i 103 provstier med hver sin provst og og hver sit provstiudvalg. Til sidst er Danmark inddelt i 10 stifter med hver sin domkirke - og hver sin biskop.

BISKOPPEN

Biskoppen er den øverste myndighed i kirkelige sager og fører tilsyn med menighedsråd og præster. Biskoppen udgør sammen med direktøren for Ankestyrelsen, det der kaldes for stiftsøvrigheden.

De fører det økonomiske tilsyn med forretningsgangen i menighedsråd og provstiudvalg. Det kan blandt andet handle om godkendelse af menighedsrådsbeslutninger eller beslutninger om håndværksopgaver på kirker og kirkegårde.

Det er også biskoppens og stiftsøvrigheden du på en række områder kan klage til, i forhold til afgørelser, der er sket i menighedsråd og provstiudvalg.

Biskoppen er ansvarlig for fordelingen af prætestillinger i stiftet, han fører tilsyn med præsterne og har også ansvaret for administration af løn til dem og for en række ting omkring de tjenesteboliger præsterne bor i.

STIFTSADMINISTRATIONEN

Biskoppen klarer det ikke alene, men har en række medarbejdere der udgør stiftsadministrationen, som hjælper med at få det til at ske. I stiftsadministrationen sidder der en række eksperter, som er klar med rådgivning til provster, præster og menighedsråd.

Det kan være rådgivning om forløbet af en byggesag, hjælp i personalesager, råd om økonomi, jura, teologi eller kommunikation. Der er en række administrative opgaver, der løses i stifterne eller som er lagt ud i centre, hvor flere stifter samarbejder om opgaven. Det kan være løn, administration af folkekirkens forsikringsordning, juridiske samarbejder, gravstedsaftaler og administration af fællesfonden, der fungerer som folkekirkens fælleskasse. Fællesfonden dækker en række fælles folkekirkelige udgifter, først og fremmest folkekirkens egen andel af løn og pension til præster og provster. Fællesfonden dækker med andre ord over de udgifter, der ikke finansieres lokalt. Pengene får de fra

landskirkeskatten, og statens bidrag til præste- og provstelønninger. Og så forvalter den også de penge, som kommer fra kapitalforvaltning af stiftsmidler og administration af gravstedsaftaler. Stiftsadministrationerne finansieres af fællesfonden.

STIFTSRÅD

I hver stift er der et stiftsråd som skal rådgive om kirkens udvikling. Hvert stiftsråd består af biskoppen, domprovsten, en repræsentant for stiftets provster, tre repræsentanter for stiftets præster og så en repræsentant fra menighederne fra hvert provsti.

De har et stiftsbidrag de kan bruge til at finansiere aktiviteter i stiftet. Det kan være indenfor formidling af kristendom, kommunikation og udviklingsprojekter indenfor undervisning diakoni, IT, kirkemusik og lignende.

FOLKEKIRKEN I TAL

MEDLEMMER

4 MILL

SGNE

2158

MENIGHEDSRÅD

1670

PROVSTIER

103

STIFTER

10

VIBORG DOMPROVSTI

VIBORG ØSTRE PROVSTI

SALLING PROVSTI

SKIVE PROVSTI

VESTHIMMERLAND PROVSTI

HERNING NORDRE PROVSTI

HERNING SØNDRE PROVSTI

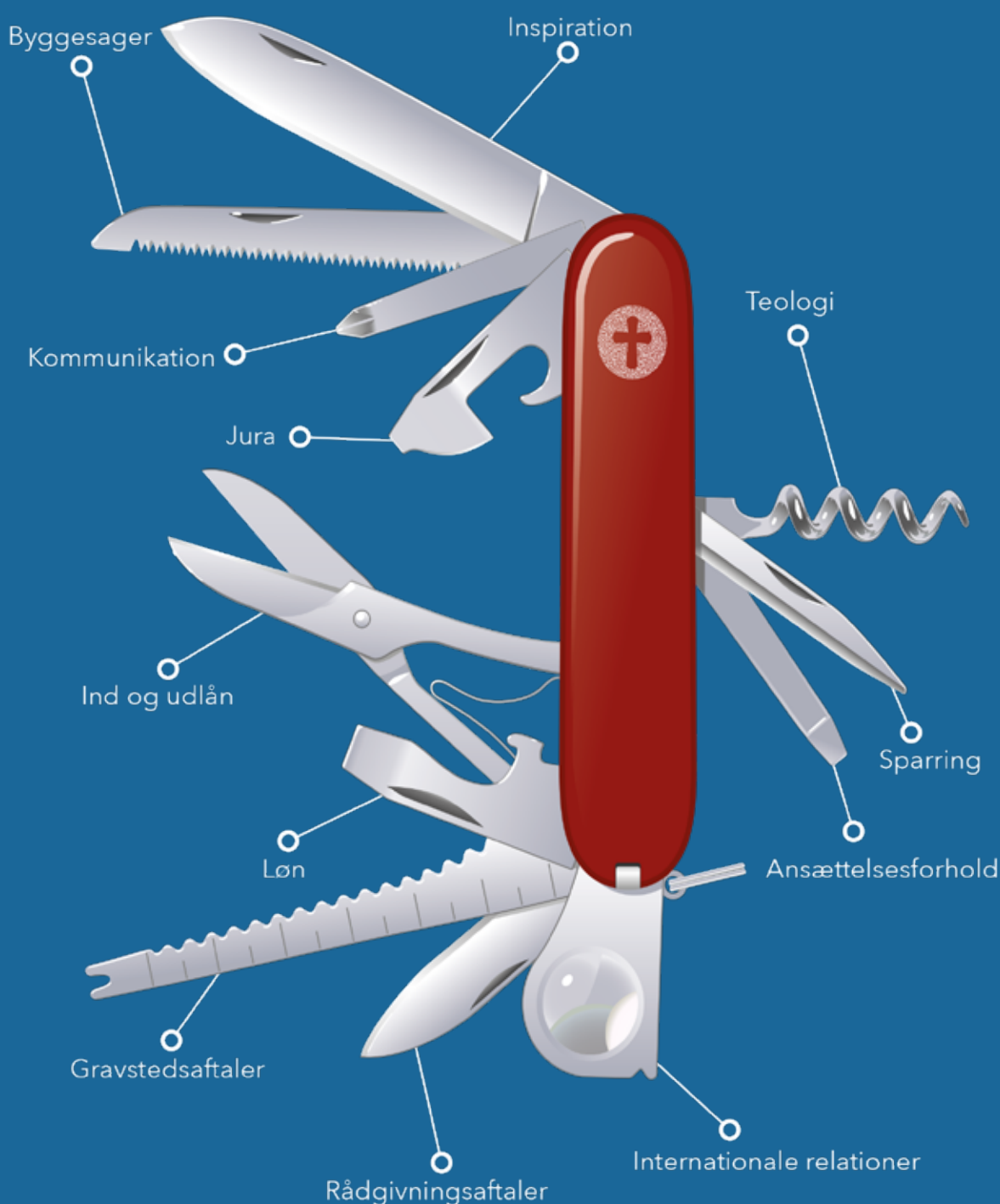
LEMVIG PROVSTI

HOLSTEBRO PROVSTI

-

VI ER KLAR TIL AT HJÆLPE DIG

Her kan du få overblikket over stiftsadministrationens medarbejdere og få sat ansigt på dem der er klar til at hjælpe dig.

Biskop
HENRIK STUBKJÆR

Tlf. 8662 0911
Mobil 2329 6600
e-mail hes@km.dk

Stiftskontorchef
BODIL ABILDGAARD

Direkte tlf. 8726 2183
e-mail bab@km.dk

Uddannelseskonsulent
THOMAS FELTER

Tlf. 98 64 52 01
Mobil 4072 3384
e-mail: tofe@km.dk

- Gudstjenestefornyelse
- Liturgi og kirkerum
- Præsters efteruddannelse

Kommunikationskoordinator
HENRIK HELMS

Direkte tlf. 4031 1606
e-mail hhhe@km.dk

- Sparring omkring kommunikation og teknik
- Pressekontakt
- Ansvarlig for ekstern og intern kommunikation
- Medredaktør på hjemmeside og social media

Chefkonsulent
KATRINE SØBO ANDREASEN

Direkte tlf. 8726 2181
Mobil 4057 2881
e-mail kasa@km.dk

- Juridisk sagsbehandling både i Viborg Stift og på tværs af stifterne
- Sagsbehandling og rådgivning om menighedsrådsarbejdet og menighedsrådsfunktionen
- Sagsbehandling og rådgivning om provstiudvalgsarbejdet

Sagsbehandler
LISBETH HØY

Direkte tlf. 8726 2173
e-mail lih@km.dk

- Præsteløn og tjenesteboligvurderinger
- GIAS (GIAS er et system til administration af aftaler om vedligeholdelse af gravstedsaftaler.)
- APV (arbejdspladsvurdering) for præster

Kontorfuldmægtig
SUSANNE ENEVOLDSEN

Direkte tlf. 8726 2174
e-mail sav@km.dk

- Journalfører på F2, herunder ansvarlig for anvendelse af F2 som er journal- og sagsbehandlingssystemet
- Sagsbehandling vedrørende præster
- Menighedsrådsvalg samt opdatering af KIS

Kontorfuldmægtig
VIBEKE LUND

Direkte tlf. 8726 2176
e-mail vlj@km.dk

- Administration og rådgivning vedrørende gravstedsaftaler
- Receptionist
- Ansvarlig for indkøb af kontorartikler ►

Serviceassistent
SUSSI MADSEN

e-mail suma@km.dk

Økonomiansvarlig
INGER LISE ØSTER

Direkte tlf: 8726 2182

e-mail ilo@km.dk

- Fællesfondens regnskab
- Stiftsrådets regnskab
- Kapitalforvaltning

Bispesekretær
METTE NIELSEN

Direkte tlf. 8726 2170

Mobil 2425 2758

e-mail meni@km.dk

- Sekretær for biskop, stiftskontorchef og stiftsråd
- Præste ansættelser, ordination m.v.
- Kommunikation samt medredaktør på hjemmeside, DAP samt øvrige sociale medier

Afdelingsleder
LENE ØSTERGAARD

Direkte tlf. 8726 2175

e-mail loe@km.dk

- Byggesager ved kirker og kirkegårde
- Kirkefunktionærer, overenskomster, ansættelsesbeviser, løn mv.

Bogholder
METTE RITTER

Direkte tlf. 8726 2180

e-mail meri@km.dk

- Bogholder
- Stiftsmidlerne i Viborg, Helsingør, Roskilde, Aalborg og Lolland-Falster Stift.
- GIAS (GIAS er et system til administration af aftaler om vedligeholdelse af gravstedsaftaler.)

Stud. jur.
MADS AÆN

Direkte tlf. 8726 2178

e-mail maje@km.dk

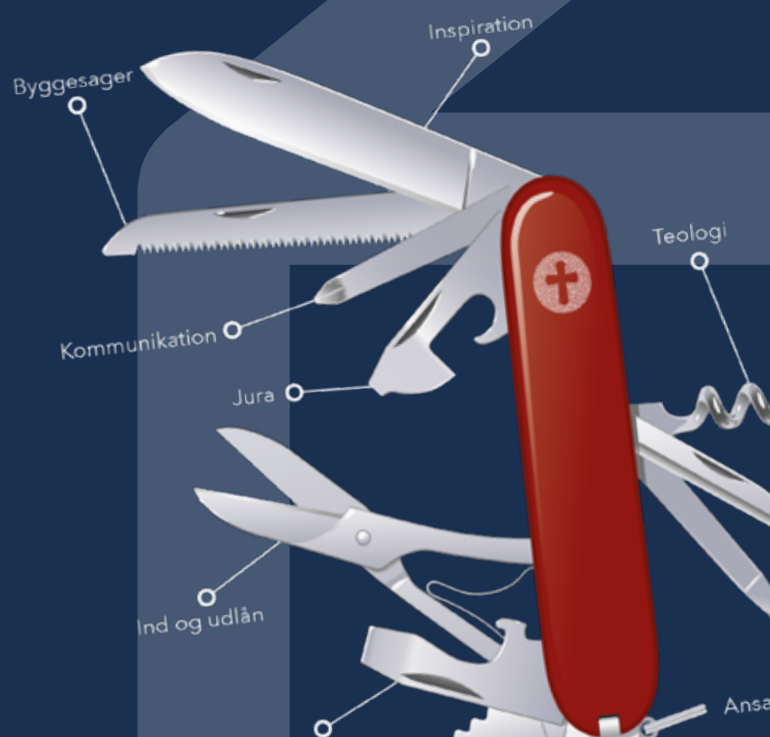
**Undervisningsleder og
teologisk specialkonsulent**
HENNING KJÆR THOMSEN

Direkte tlf. 8726 2188

Mobil 3030 3778

e-mail hkt@km.dk

- Kursusansvarlig
- Undervisning
- Foredrag

STIFTSPRÆSTER

Du kan hente hjælp og inspiration i en række stiftsudvalg, som også har en stiftspræst tilknyttet. Du kan se mere om udvalgenes arbejde på Viborg Stifts hjemmeside på: viborgstift.dk/stiftsudvalg

STIFTSPRÆST FOR DIAKONI

STEEN HEDEMANN ANDREASSEN

E-mail: stean@km.dk

Telefon: 6080 4795

STIFTSPRÆST FOR PSYKISK ARBEJDSMILJØ

LARS HENRIK LYNGBERG-LARSEN

Telefon: 98674461

E-mail: LLL@km.dk

STIFTSPRÆST FOR KIRKEN I VERDEN

PETER FISCHER-NIELSEN

E-mail: pfn@km.dk

Telefon: 2399 8840

STIFTSPRÆST FOR GUDSTJENESTE OG FORKYNDELSE

THOMAS FELTER

E-mail: tofe@km.dk

9864 5201

STIFTSPRÆST FOR UNDERVISNING

GITTE THORSØ

E-mail: gth@km.dk

Telefon: 53 76 13 32

STIFTSPRÆST FOR PILGRIMME

CHRISTIAN KJÆR BJERRE

E-mail: chkb@km.dk

Telefon: 3030 8831

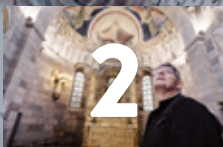
VENTE TID

27 kirker i Viborg Stift danner rammer for juleserien Venteserien. Her kan du se hvornår vi besøger de forskellige kirker.

Serien finder du her:
viborgstift.dk/ventetid

29.11.20
Lemvig kirke

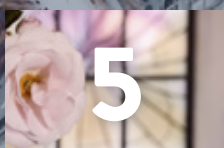
30.11.20
Viborg domkirke

01.12.20
Hjorthede kirke

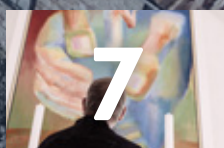
02.12.20
Viborg domkirke

03.12.20
Resen kirke

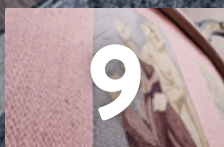
04.12.20
Hedeager kirke

05.12.20
Hjerm Østre kirke

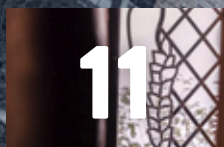
06.12.20
Mejdal kirke

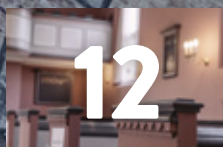
07.12.20
Viskum kirke

08.12.20
Vile kirke

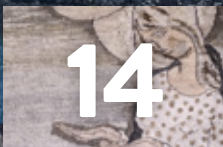
09.12.20
Sdr. Rind kirke

10.12.20
Aalestrup kirke

11.12.20
Lind sognehus

12.12.20
Tjerring kirke

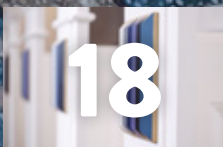
13.12.20
Søndermarkskirken

14.12.20
Thyborøn kirke

15.12.20
Nørrelandskirken

16.12.20
Nr. Felding kirke

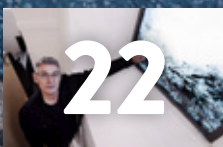
17.12.20
Svingelbjerg kirke

18.12.20
Ikast kirke

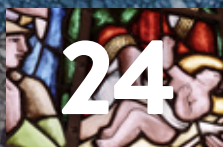
19.12.20
Dybe kirke

20.12.20
Skarild kirke

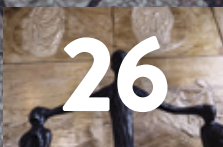
21.12.20
Ellebæk kirke

22.12.20
Løgstør kirke

23.12.20
Foulum kirkegård

24.12.20
Nr. Nisum kirke

25.12.20
Naur kirke

06.01.21
Feldborg kirke